

διαδρομές

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ / ΤΕΧΝΕΣ / ΙΣΤΟΡΙΑ / ΒΙΒΛΙΑ / ΜΟΥΣΙΚΗ / ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΑΓΓΕΛΑΚΗ - ΡΟΥΚ

“ΕΜΥΑ 2016” ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΤΩΝ ΒΑΣΚΩΝ

Η μεγάλη γιορτή των μουσείων της Ευρώπης

16/4

Γαλνός

19/4

Φιλίππα

20/4

Ζακχαΐος

21/4

Αλεξάνδρα

22/4

Νέαρχος,
Ναθαναήλ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

σελ. 3 ~ Πολιτισμός

σελ. 4 - 6 ~ Η μεγάλη γιορτή
των μουσείωνσελ. 7 - 8 ~ Πολιτισμός -
Σεργαρίσματασελ. 9 ~ Συνέντευξη με την
Κατερίνα Αγγελάκη - Ρουκ

σελ. 10 ~ Παιδότοπος

σελ. 11 ~ Βιβλία - Αφορμή

σελ. 12 ~ Υγεία & Βότανα

No.509

Φανταστικό μουσείο

“Μπρούτζινο κολοσσιαίο κεφάλι του αυτοκράτορα Κωνσταντίνου του Μεγάλου ή ενός από τους γιους του”, Τζιρόλαμο Φραντσίνι (Girolamo Franzini), Icones Statuarum Antiquarum Urbis Romae, Ρώμη, 1589, Εικ. Δ 15.

Επιμέλεια: **ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ**
Ιστορικός Τέχνης - Αρχαιολόγος
Humboldt Universität zu Berlin
lastjudgment1540@hotmail.com

το περιστύλιο μπροστά από το palazzo dei Conservatori (στο Καπιτώλιο, στη Ρώμη) βρίσκεται σε κοινή θέα μια κολοσσιαία κεφαλή από μπρούτζο. Απεικονίζει τον αρχαίο Ρωμαίο αυτοκράτορα Κόμμοδο, ο οποίος καρατόμησε το κεφάλι του Νέρωνα από τον Κολοσό του τελευταίου, αντικαθιστώντας το με ένα δικό του πορτραίτο. Διακρίνει κανείς κοντά του και ένα γιγαντιαίο χέρι, καθώς και ένα πόδι. Υπάρχουν ωστόσο και ορισμένοι που ισχυρίζονται, ότι πρόκειται για τον αυτοκράτορα Κωνσταντίνο ή έναν από τους γιούς του».

Το άνω χωρίο προέρχεται από την πραγματεία του διακεκριμένου μελετητή της αρχαιότητας Λούτσιο Φάουνο (Lucio Fauno), φέρουσα τον τίτλο Antichita della citta di Roma, από τη χρονιά του 1548. Η γιγαντιαία κεφαλή, στην οποία γίνεται εκτενής αναφορά, άνηκε σε μια περίφημη ομάδα μπρούτζινων αρχαίων έργων τέχνης (στην ίδια ομάδα συγκαταλέγονταν η περίφημη “Λύκαινα”, ο “Απακνιζόμενος” και ίσως ο νεαρός “Καμίλλος” - για τον τελευταίο βλ. προγενέστερο έκθεμα στο φανταστικό μουσείο), τα οποία με πρωτοβουλία του πάπα Σίξτου Δ' έμελλε να μεταφερθούν από το Λατερανό, την έδρα του προκαθήμενου της καθολικής εκκλησίας, στο Καπιτώλιο, τόπο - ορόσημο της πολιτικής βούλησης και δύναμης του ρωμαϊκού λαού κατά την αρχαιότητα. Σε μια συμβολική πράξη, που απώτερο στόχο είχε την εξυπηρέτηση πολιτικών σκοπιμοτήτων, ο πάπας θα διακηρύξει στην αφιερωματική επιγραφή που συνόδευε την επιστροφή των “κατασχεμένων” αρχαιοτήτων τη γενναιόδωρη επιθυμία του να “δωρίσει” στο ρωμαϊκό λαό τα διάσημα αυτά έργα τέχνης, δημιουργώντας παράλληλα το βασικό πηρύνμα που έμελλε να οδηγήσει στην ίδρυση στο palazzo dei Conservatori ήδη από τα τέλη του 15ου αιώνα του πρώτου μουσείου με τη σύγχρονη έννοια του όρου.

Στο πλαίσιο απόπειρας αναγνώρισης του απεικονιζόμενου προσώπου στην αιγυπτιακή γιγαντιαία κεφαλή, ο Φάουνο δεν αποτελούσε επουδενί την εξαίρεση με τον ισχυρισμό του, ότι επρόκειτο για το Ρωμαίο αυτοκράτορα Κόμμοδο. Την ερμηνεία αυτή, που είχε πρωτοδιατυπωθεί ήδη στα μέσα του 15ου αιώνα από τον ιστορικό Φλάβιο Μπιόντο (Flavio Biondo) στο έργο του Roma instaurata et Italia illustrata (έργο-σταθμός για τις πρώιμες αρχαιολογικές έρευνες, το οποίο διόλου τυχαία ο Φάουνο θα μεταφράσει στη δημόσια στα 1543 στη Βενετία), είχε ασπαστεί προ πολλού και ο Αντρέα Φούλβιο (Andrea Fulvio) στο έργο του Antiquitates Urbis Romae, που είχε εκδοθεί στη Ρώμη στα 1527. Η λανθασμένη

ανάγνωση του έργου όφειλε την ευρεία δημοτικότητα της στην παρερμηνεία μιας σειράς από αρχαίες πηγές. Μέσω του Σουετώνιου, του Πλινίου του Πρεσβύτερου και του Δίωνος του Κάσσιου, οι ιστορικοί της Αναγέννησης είχαν την πληροφόρηση, ότι κατά την αρχαιότητα ο Κόμμοδος πράγματι είχε προχωρήσει μετά την damnatio memoriae του Νέρωνα στην αντικατάσταση της μορφής του μισπού πυρπολήτη της Ρώμης σε ένα γιγαντιαίο μπρούτζινο Κολοσό του, έργο του καλλιτέχνη Ζηνόδωρου, με το δικό του πορτραίτο, προσδίδοντας σε αυτό μάλιστα κατά την προσφιλή του συνήθεια τα χαρακτηριστικά του ημίθεου Ηρακλή. Καθώς κατά την Αναγέννηση δε σώζονταν άλλα αρχαία έργα τέχνης τεραστίων διαστάσεων, τα οποία να δύνανται να εικονογραφήσουν τις γραπτές αυτές μαρτυρίες, η ερμηνεία της μπρούτζινης κεφαλής ως αποσπασματικό μέλος του αλλοτινού “Κολοσσού του Νέρωνα” έμοιαζε σε πολλούς αρχαιολόγους η πλέον αληθοφανής. Η σιγουριά τους θα υποστεί έναν ισχυρό κλονισμό, όταν στα 1486 ανασκαφές στη βασιλική των Μαξεντίου-Κωνσταντίνου στη Ρώμη θα φέρουν στο φως τα αποσπασματικά σωζόμενα μαρμάρινα μέλη ενός αγάλματος αντιστοιχών διαστάσεων με αυτές του μπρούτζινου κεφαλιού στο Καπιτώλιο. Οι δύο κεφαλές παρουσιάζουν εικονογραφικά τόσα κοινά σημεία, ώστε από την πρώτη στιγμή δεν υπήρχε η παραμικρή αμφιβολία, ότι απεικόνιζαν το ίδιο πρόσωπο.

Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με προσωπικές μελέτες προερχόμενες από το πεδίο της αρχαίας νομισματικής θα εξωθήσουν κάποιους “πρωτοαρχαιολόγους” στο να αντιπαρέλθουν την κοινή αποδεκτή ερμηνεία του έργου ως πορτραίτο του Κόμμοδου και να πριμοδοτήσουν αντίθετα την -έως σήμερα επισημολογούμενη- θεωρία, ότι η μπρούτζινη κεφαλή του Καπιτωλίου κατά πάσα πιθανότητα αποδίδει τον Μεγάλο Κωνσταντίνο ή έναν από τους γιους-διαδόχους του (π.χ. τον Κωνσταντίνο Α'). Το χωρίο του Φάουνο αποδεικνύει, ότι στα μέσα του 16ου αιώνα δεν απουσίαζαν οι εκφραστές της άποψης αυτής, ακόμη και αν αποτελούσαν μια πενιχρή μειοψηφία. Η καταγραφή ωστόσο του διάσημου μπρούτζινου έργου τέχνης ακόμη και στα 1589 στην πραγματεία του Τζιρόλαμο Φραντσίνι (Girolamo Franzini), Icones Statuarum Antiquarum Urbis Romae, ως “Κόμμοδος” (βλ. εικ. 1), αποδεικνύεται εκ νέου δηλωτική μιας σχετικής έλλειψης οικειότητας των πρώιμων μελετητών της αρχαιότητας με τις εικονογραφικές παραδόσεις της ρωμαϊκής αυτοκρατορικής προσωπογραφίας.

Προμηθευτικός & Καταναλωτικός Συνεταιρισμός Π.Ε. Μελών Ινστιτούτου Καταναλωτών

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

ΠΡΟΣ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΟΥΣ

Σύμφωνα με την ΠΟΛ. 1274/30.12.2015 καθίσταται υποχρεωτική η υποβολή βεβαίωσης εισοδημάτων από μερίσματα Νομικών Προσώπων με τη χρήση του TAXISnet.

Ως εκ τούτου είναι επιβεβλημένη η γνωστοποίηση προς το Συνεταιρισμό όλων των στοιχείων των Συνεταίρων, συμπεριλαμβανόμενων **Α.Φ.Μ. & Α.Μ.Κ.Α.**

Για το λόγο αυτό, για να σας δοθεί το μέρισμα φορολογικού έτους 2015, **απαραίτητη προϋπόθεση** είναι να έχετε συμπληρώσει και προσκομίσει το σχετικό έντυπο* με όλα τα απαιτούμενα στοιχεία.

Πιο συγκεκριμένα, για τα στοιχεία Α.Φ.Μ. & Α.Μ.Κ.Α. χρειάζεται επιπλέον να πιστοποιούνται από αντίγραφο επίσημου εγγράφου.

Επίσημο έγγραφο μπορεί να είναι ένα από τα παρακάτω: Βεβαίωση Α.Μ.Κ.Α. από ΚΕΠ, Βεβαίωση απόδοσης Α.Φ.Μ. από Δ.Ο.Υ, κάρτα Α.Μ.Κ.Α., Βιβλιάριο Υγείας (σελίδα με τα σχετικά στοιχεία), και οποιοδήποτε έντυπο από ηλεκτρονική υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών και του ΙΚΑ.

Από την Παρασκευή 22 Απριλίου οι συνέταιροι θα μπορούν να παραλάβουν το μέρισμά τους από όλα τα καταστήματα του Συνεταιρισμού.

*Το σχετικό έντυπο για την συμπλήρωση των στοιχείων θα είναι στην διάθεση σας σε όλα τα καταστήματα του Συνεταιρισμού.

ΣΤΟ ΒΕΝΙΖΕΛΕΙΟ ΩΔΕΙΟ ΧΑΝΙΩΝ

“Ανοιξιιάτικη Συναυλία”

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΑΡΙΔΑΚΗΣ

Τη δυνατότητα να δείξουν δείγματα του ταλέντου τους συμπράττοντας με τους μουσικούς της Ορχήστρας “Sinfonietta” Αθηνών και παράλληλα να προσφέρουν στιγμές απόλαυσης στο μουσικόφιλο κοινό των Χανίων, έχουν οι σπουδαστές του Βενιζέλειου Ωδείου Χανίων που θα συμμετέχουν στην Ανοιξιιάτικη Συναυλία που θα πραγματοποιηθεί την Κυριακή, 17 Απριλίου, στις 8 το βράδυ στην αίθουσα θεάτρου του Ωδείου.

■ Μαθητές και καθηγητές του Ωδείου συμπράττουν με την Ορχήστρα “Sinfonietta” Αθηνών

Από αριστερά η Θώμη Δέντορα, ο Γιάννης Αντωνογιαννάκης και ο Διονύσης Θεοδωράκης.

Ανοιξιιάτικη Συναυλία διοργανώνεται για δεύτερη συνεχή χρονιά από τον Σύνδεσμο για τη Διάδοση των Καλών Τεχνών στην Κρήτη - Βενιζέλειο Ωδείο Χανίων (παράρτημα του Ελληνικού Ωδείου Αθηνών) και είναι αφιερωμένη στην πολύχρονη και πολύπλευρη προσφορά του Γιώργου Παπαϊωάννου στο Βενιζέλειο Ωδείο.

Όπως ανέφερε ο μάεστρος και καλλιτεχνικός διευθυντής του Ωδείου Γιώργος Αραβίδης, ο οποίος θα διευθύνει μουσικά την Ορχήστρα, το πρόγραμμα που θα παρουσιαστεί περιλαμβάνει δημοφιλή έργα από τον χώρο της κλασικής μουσικής και κοντσέρτα για διάφορα όργανα, στα οποία ως σολίστ συμπράττουν σπουδαστές και καθηγητές του Ωδείου. «Πρόκειται για ένα γεγονός εξαιρετικά μοναδικό, εντυπωσιακό και πρωτόγνωρο για ελληνικό μουσικό Εκπαιδευτικό Ιδρυμα. Αυτό και μόνο δείχνει την μεγάλη ποιοτική δύναμη του Βενιζέλειου Ωδείου τόσο σε διδακτικό, όσο και σε σπουδαστικό επίπεδο», σημείωσε ο κ. Αραβίδης και πρόσθεσε ότι η βραδιά θα περιλαμβάνει μια εμφάνιση έκκληξη της Παιδικής Χορωδίας του Ωδείου.

Ο πρόεδρος του Συνδέσμου για τη Διάδοση των Καλών Τεχνών στην Κρήτη

Γιάννης Αντωνογιαννάκης σημείωσε ότι πρόθεση του Ωδείου είναι η Ανοιξιιάτικη Συναυλία να αποτελέσει θεσμό, καθώς αναδεικνύει το σημαντικό εκπαιδευτικό και καλλιτεχνικό έργο που παράγεται με τη συμβολή των καθηγητών και των μαθητών του Ωδείου καθώς και του καλλιτεχνικού διευθυντή. «Είναι πάρα πολύ συγκινητικό να βλέπεις πώς συμπράττουν τα παιδιά του Ωδείου με τους καταξιωμένους επαγγελματίες μουσικούς της “Sinfonietta” Αθηνών», σημείωσε ο κ. Αντωνογιαννάκης και κάλεσε όλη την τοπική κοινωνία να δώσει το “παρών” στη συναυλία και να αξιολογήσει την προσπάθεια που γίνεται στο Βενιζέλειο Ωδείο.

Ο κ. Αντωνογιαννάκης αναφέρθηκε ακόμα στην επιλογή να τιμηθεί ο πρώην πρόεδρος του Ωδείου Γιώργος Παπαϊωάννου, τονίζοντας, μεταξύ άλλων, ότι πρόκειται για έναν «εργάτη του πολιτισμού», τον οποίο το Ωδείο οφείλει να τιμήσει για τις πολύχρονες προσπάθειές του και το έργο που έκανε για την αναβάθμιση των μουσικών σπουδών στο Βενιζέλειο Ωδείο. «Πάντα, παρά τις αντίξοες συνθήκες που συνάντησε, στους συνεργάτες του έλεγε ότι το Ωδείο θα το κρατήσουμε και θα το κάνουμε καλύτερο. Αυτή την παρακαταθήκη που

άφησε θέλουμε κι εμείς ως Συμβούλιο να συνεχίσουμε, κάνοντας ένα ακόμα βήμα μπροστά για το Ωδείο», τόνισε ο κ. Αντωνογιαννάκης.

Η έφορος των σχολών του Ωδείου Θώμη Δέντορα - Μυλωνάκη υπογράμμισε τον καινοτόμο χαρακτήρα της εκδήλωσης επισημαίνοντας -μεταξύ άλλων- ότι η σύμπραξη μιας επαγγελματικής ορχήστρας και καταξιωμένων μουσικών με μαθητές και καθηγητές του Ωδείου αποτελεί πανελλαδική πρωτοτυπία. «Αυτή η σύμπραξη δίνει έναυσμα και κίνητρο στα παιδιά για περαιτέρω προσπάθεια αλλά και ικανοποίηση στους ακροατές», ανέφερε η κα Δέντορα.

Το μέλος του Δ.Σ. του Συνδέσμου για τη Διάδοση των Καλών Τεχνών στην Κρήτη και έφορος εκδηλώσεων, Διονύσης Θεοδωράκης, αναφέρθηκε στις ευκαιρίες που πρέπει να δίνονται στη νέα γενιά και πρόσθεσε ότι βασική μέριμνα του Συνδέσμου είναι δημιουργεί προοπτικές για τους νέους. «Δυστυχώς οι προηγούμενες γενιές φτάνει για αυτό που συμβαίνει σήμερα και όπως είχε πει πριν από 25 χρόνια περίπου ένας στοχαστής, ο Δημήτρης Λιαντίνης, ζούμε εις βάρος των επόμενων γενεών. Πρέπει λοιπόν να αναπληρώσουμε και να δούλέψουμε για το μέλλον».

ΣΤΟ “ΒΥΡΣΟΔΕΨΕΙΟ”

Μουσική συνάντηση Λειβαδά - Ερωφίλης

Μουσική συνάντηση του Κώστα Λειβαδά με την Ερωφίλη θα γίνει την Κυριακή 17 Απριλίου στα Χανιά στο “Βυρσοδεψείο”. Όπως αναφέρεται σε σχετική ανακοίνωση, ο Κώστας Λειβαδάς και η Ερωφίλη, μετά την επιτυχημένη συναυλία στο Μουσείο Τυπογραφίας Χανίων, συνεχίζουν το μουσικό τους ταξίδι παρουσιάζοντας τα τραγούδια του νέου cd του συνθέτη “18 χρόνια δρόμος”, τραγούδια από τη δισκογραφία της ερμηνεύτριας και επιλεγμένα τραγούδια από την ελληνική και ξένη δισκογραφία, θα εμφανιστούν στις 9:30 το βράδυ στο “Βυρσοδεψείο” στα Ταμπακαριά (τηλ.: 6989851306, 2821050569).

Η βραδιά -πλούσια όπως πάντα στις εμφανίσεις του Κώστα Λειβαδά- θα έχει μεταξύ άλλων και προσκεκλημένους τη δημιουργική ομάδα “Passe-pAR-Tout” και τη Βάλια Αλεξίου.

ΣΤΟΝ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟ ΣΠΛΑΝΤΖΙΑΣ

“Υπό το φως των Κεριών” από το σύνολο “Vamos”

Μουσική εκδήλωση με τίτλο “Υπό το φως των Κεριών” θα έχουν την ευκαιρία να απολαύσουν όσοι παρευρεθούν στην Παρασκευή 22 Απριλίου, στις 9 το βράδυ, στον Ιερό Ναό του Αγίου Νικολάου στην Σπλάντζια. Οικοδεσπότης της βραδιάς το Μουσικό Σύνολο VAMOS, το οποίο ετοίμασε ένα μουσικό πρόγραμμα εναρμονισμένο στην πνευματικότητα και την κατανύξη των ημερών. Θα ακουστούν αποσπά-

σματα από έργα κλασικής μουσικής, αλλά και ενορχηστρώσεις μελωδιών συνθετών, που αναδεικνύουν με ένα ξεχωριστό τρόπο τις επιρροές της ελληνικής μουσικής από Ανατολή και Δύση.

Η εκδήλωση είναι συνδιοργάνωση του Δήμου Χανίων και της Κ.Ε.Π.ΠΕ.ΔΗ.Χ. - Κ.Α.Μ. και τελεί υπό την αιγίδα της Περιφέρειας Κρήτης (Περιφερειακή Ενότητα Χανίων). Είσοδος: Ελεύθερη.

ΣΤΟ ΠΟΛ. ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗΣ

Παρουσίαση βιβλίου

Παρουσίαση του βιβλίου του Χρήστου Φραδέλλου “Ισλαμικές Αδελφότητες στην Τουρκοκρατούμενη Κρήτη” θα πραγματοποιηθεί σήμερα Σάββατο και ώρα 7:30μ.μ. στο Πολιτιστικό Κέντρο της Ι.Μ. Κυδωνίας και Αποκορώνου.

Θα μιλήσουν οι: π. Φιλόθεος Φάρος, συγγραφέας, κ. Φαίδων Παπαδόπουλος, θεολόγος-θρησκευολόγος, κ. Μανώλης Μανούσακας, ιστορικός ερευνητής. Την παρουσίαση θα συντονίσει η κα Σταυρούλα Σακελλαρίου, φιλόλογος ειδικής αγωγής.

Την εκδήλωση διοργανώνουν οι εκδόσεις CaptainBook.gr και το Γραφείο Νεότητας της Ιεράς Μητροπόλεως Κυδωνίας και Αποκορώνου.

ΑΠΟ ΤΟ ΣΧΗΜΑ “ΣΤΡΙΦΤΑΛΙΑ”

Μουσική παράσταση

Το χανιώτικο μουσικό σχήμα “Στριφτάλια” θα παρουσιάσει τη Δευτέρα 18 Απριλίου στο Βενιζέλειο Ωδείο Χανίων τη μουσική παράσταση με θέμα: “Η κρητική λύρα στο ρεμπέτικο και κρητικό τραγούδι στη δισκογραφία της Αμερικής”

Συντελεστές: Ηλίας Βλαμάκης (κρητική λύρα, τραγούδι), Κώστας Κουρκουνάκης (κιθάρα, τραγούδι), Δημήτρης Βλαμάκης (ούτι). Διοργάνωση: “Σύνδεσμος για τη διάδοση των Καλών Τεχνών στην Κρήτη”. Είσοδος: 5 ευρώ.

ΣΤΟ Κ.Α.Μ.

Ζωντανή μετάδοση όπερας

Σε ζωντανή μετάδοση από τη Metropolitan Opera της Νέας Υόρκης θα προβληθεί σήμερα Σάββατο στο Κ.Α.Μ. και ώρα 7:55μ.μ. η όπερα του Gaetano Donizetti “Roberto Devereux”. Σε αυτή την κλιμακωτή όπερα της “Τριλογίας των Τυδών” του Donizetti, η Radvanovsky ερμηνεύει την ενήλικη βασίλισσα Ελισάβετ Α΄ που αναγκάζεται να υπογράψει τη διαταγή θανάτου του ευγενούς που αγαπά, του Ντεβερέ. Είσοδος: 15 ευρώ - 10 ευρώ.

ΣΤΟ ΚΑΣΤΕΛΙ

Συνάντηση με τον συγγραφέα Νικόλα Ανδρικόπουλο

Ανοικτή εκδήλωση με προσκεκλημένο τον συγγραφέα και εικονογράφο Νικόλα Ανδρικόπουλο θα πραγματοποιηθεί στο Τσατσαρωνάκειο Πολύκεντρο στην Κίσαμο με διοργανωτή το 4ο Νηπιαγωγείο Κισάμου τη Δευτέρα 18 Απριλίου. Το θέμα της ομιλίας είναι “Τι μυστικά μπορεί να κρύβει μια εικόνα;”.

ΣΤΑ ΧΑΝΙΑ

Ρεσιτάλ πιάνου Λίνας Ζάχαρη

Ρεσιτάλ πιάνου με έργα κλασικών συνθετών θα δώσει η Λίνα Ζάχαρη την Τετάρτη 20 Απριλίου στις 8 το βράδυ στο Κέντρο Αρχιτεκτονικής της Μεσογείου.

ΣΤΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

“Το χαμένο Νόμπελ”

Το νέο βιβλίο του Κώστα Αρκουδέα “Το χαμένο Νόμπελ” παρουσιάζουν οι Εκδόσεις Καστανιώτη και το βιβλιοπωλείο Πετράκη, σε συνεργασία με το Ελληνικό Τμήμα της Διεθνούς Εταιρείας Φίλων Νίκου Καζαντζάκη, την Πέμπτη 21 Απριλίου και ώρα 8μ.μ. στη Δημοτική Πινακοθήκη Χανίων.

Για το βιβλίο θα μιλήσουν η φιλόλογος και αντιδήμαρχος Πολιτισμού Βαρβάρα Πετράκη, η φιλόλογος Ρουλά Βουράκη και ο υπεύθυνος τομέα Κρήτης της ΔΕΦΝΚ Σήφης Μιχελογιάννης. Τη συζήτηση θα συντονίσει ο Γιώργος Βαρουδάκης, αρχιτέκτονας - μηχανικός, πρόεδρος της Δημοτικής Πινακοθήκης Χανίων.

“ΕΜΥΑ 2016” ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΤΩΝ ΒΑΣΚΩΝ

Η μεγάλη γιορτή των μουσείων

■ Με τη συμμετοχή του Μουσείου Τυπογραφίας Χανίων και του Αρχαιολογικού Μουσείου Τεγέας

ΕΛΙΑ ΚΟΥΜΗ

Με τις βαλίτσες γεμάτες εμπειρίες, νέες ιδέες, γλαφυρές εικόνες αλλά και το πολυπόθητο έγγραφο που τα εντάσσει στα καλύτερα ευρωπαϊκά μουσεία του 2016 επέστρεψαν στις χώρες τους τα 49 μουσεία που συμμετείχαν στην 39η τελετή απονομής του βραβείου “Ευρωπαϊκό Μουσείο της Χρονιάς 2016” (EMYA 2016) που πραγματοποιήθηκε 7 με 9 Απριλίου στην Ισπανία, στο Σαν Σεμπασιτιάν και την Τολόζα της Χώρας των Βάσκων.

Την επόμενη χρονιά, με αφορμή τη συμπλήρωση 40 χρόνων του σημαντικότερου θεσμού για τα μουσεία της Ευρώπης, που τελεί υπό την αιγίδα του Συμβουλίου της Ευρώπης, η τελετή αναγόρευσης EMYA 2017 θα πραγματοποιηθεί στο μουσείο του Λούβρου, στο Παρίσι.

Στη φετινή διοργάνωση η χώρα μας συμμετείχε με δύο εξαιρετικά μουσεία, τα οποία πληρούν τα υψηλά και αυστηρά πρότυπα της κριτικής επιτροπής, το Μουσείο Τυπογραφίας Γιάννη και Ελένης Γαρεδάκη στα Χανιά και το Αρχαιολογικό Μουσείο Τεγέας, στην Αρκαδία.

ΤΑ ΜΟΥΣΕΙΑ ΣΥΣΤΗΝΟΝΤΑΙ

Οι δύο πρώτες μέρες του πολιτισμικού αυτού γεγονότος ήταν αφιερωμένες στην παρουσίαση των μουσείων. Τα 49 μουσεία που συμμετείχαν στη διοργάνωση, εκπροσωπώντας 24 ευρωπαϊκές χώρες είχαν την ευκαιρία να παρουσιάσουν τις καινοτόμες δράσεις και τα επιτεύγματά τους κατά τη διάρκεια των τελευταίων τριών χρόνων.

Η διοργάνωση φιλοξενήθηκε στο υπέροχο Διεθνές Κέντρο Μαριονέτας (TOPIC), στην Τολόζα.

Την έναρξη των εκδηλώσεων χαιρέτισαν η Idoia Otegui Martinez, διευθύντρια του “TOPIC”, ο Joxean Moñoz, αναπληρωτής υπουργός Πολιτισμού της αυτόνομης κοινότητας της Χώρας των Βάσκων, ο Denis Itxaso, εκπρόσωπος Πολιτισμού και Τουρισμού της περιφερειακής κυβέρνησης, η Olatz Peon, δήμαρχος της Τολόζα, η Goranka Horjan, πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Μουσείων (European Museum Forum - EMF) και ο Jose Gameiro, πρόεδρος της Κριτικής Επιτροπής του EMYA 2016.

Τη σημασία του μουσείου TOPIC για την πολιτιστική ανάπτυξη της περιοχής της Τολόζα επεσήμανε στον χαιρετισμό της η δήμαρχος της πόλης Olatz Peon, αναφέροντας ενδεικτικά τα φεστιβάλ, τα συνέδρια και τις εκδηλώσεις που διοργανώνει κάθε χρόνο το μουσείο. «Λειτουργεί ως πόλος έλξης για τον τουρισμό αλλά πέρα από αυτό, ιδιαίτερη είναι η συμβολή του στην καλλιέργεια και ανάπτυξη των ανθρώπων της πόλης, από τους νεότερους μέχρι τους γεροντότερους» τόνισε χαρακτηριστικά.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΙΚΤΥΩΝ & ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΩΝ

Στην ιδιαίτερη αξία όλων των υποψήφιων μουσείων αναφέρθηκε η Goranka Horjan, πρόεδρος του EMF, τονίζοντας ότι «Τα μουσεία που βρίσκονται εδώ έχουν ήδη διακριθεί για τον τρόπο που παρουσιάζουν και αξιοποιούν τις συλλογές τους, τον τρόπο που οργανώνουν τις δράσεις τους και είναι μεγάλη χαρά το ότι είμαστε όλοι εδώ για να ανταλλάξουμε ιδέες, προτάσεις και επιτεύγματα».

«Οι οικονομικές πιέσεις αποτελούν πρόκληση για τον παραδοσιακό ρόλο των μουσείων» συνέχισε η κα Horjan «και η κυβερνητική πολιτική σε καιρούς λιτότητας φέρνει στο προσκήνιο την ανάγκη να γίνουν τα μουσεία βιώσιμα και ανθεκτικά. Η ανάπτυξη συνεργασιών και δικτύων με κοινό όραμα και διευρυμένο πεδίο δράσης μπορεί να προσφέρει στα μουσεία την επιπλέον βοήθεια που χρειάζονται».

Στην πόλη που κατά την διάρκεια του συνεδρίου χαρακτηρίστηκε “Ευρωπαϊκή πρωτεύουσα των μουσείων” καλωσόρισε με τη σειρά του τους σύνεδρους ο πρόεδρος της κριτικής επιτροπής του EMYA 2016 Jose Gameiro, ο οποίος σημείωσε ότι «με τις επισκέψεις των κριτών στα μουσεία μπορέσαμε να διακρίνουμε από κοντά τις μεθόδους, τους τρόπους και την καινοτομία του κάθε μουσείου». «Η συνάντηση αυτή στην Τολόζα με την παρουσία τόσων διαφορετικών και αξιολογών μου-

Στιγμιότυπο από την παρουσίαση του Μουσείου Τυπογραφίας.

σειών», συνέχισε ο κ. Gameiro, «αποδεικνύει τη δυναμική εξέλιξη της ίδιας της έννοιας του όρου “μουσείο”, γιατί ο πλουραλισμός και η διαφορετικότητα είναι ο πλούτος μας, γιατί αυτά τα στοιχεία προσφέρουν έμπνευση, δημιουργικότητα και δρουν πραγματικά απελευθερωτικά. Δεν θα υπήρχε, λοιπόν, καλύτερος τρόπος για να γιορτάσουμε την ανεκτικότητα, τον σεβασμό, τη δημοκρατία και τη διαφορετικότητα από το περιβάλλον των μουσείων».

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Τον ουσιαστικό ρόλο των μουσείων στη διαφύλαξη της δημοκρατίας τόνισε στην ομιλία της η εκπρόσωπος του Συμβουλίου της Ευρώπης Vesna Marjanović αναφέροντας, μεταξύ άλλων: «Η έδρα του Συμβουλίου της Ευρώπης βρίσκεται στο Στρασβούργο -όχι τυχαία- στα σύνορα Γαλλίας - Γερμανίας. Οι γέφυρες που δημιουργήθηκαν μεταξύ των χωρών της Ευρώπης μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο πρέπει να διαφυλαχθούν και αυτό είναι χρέος όλων μας. Μεταξύ των σκοπών του Συμβουλίου της Ευρώπης είναι η διαφύλαξη της πολιτιστικής κληρονομιάς και ανταλλαγή πολιτιστικής κουλτούρας και καλλιέργειας».

«Σύμφωνα με έκθεση του Συμβουλίου της Ευρώπης», συνέχισε η κα Marjanović «η δημοκρατία είναι ένα “αδείο κέλυφος” χωρίς τον πολιτισμό. Μετά από τις πολυάριθμες τρομοκρατικές επιθέσεις που συγκλόνισαν την Ευρώπη το τελευταίο διάστημα, παρατηρήσαμε ότι αυτοί που έκαναν τις επιθέσεις ήταν άνθρωποι νέοι, μορφωμένοι, οι οποίοι για κάποιο λόγο ριζοσπαστικοποιήθηκαν και αυτό είναι κάτι που οφείλουμε να διερευνήσουμε. Μία πρόταση που έκανε πρόσφατα ο

70 ΧΡΟΝΙΑ ICOM

Στην ίδρυση του Διεθνούς Συμβουλίου Μουσείων (International Council of Museums - ICOM) πριν από 70 χρόνια μέσα από τις στάχτες του πολέμου αναφέρθηκε ο πρόεδρος του Οργανισμού Hans Martin Hinz, επισημαίνοντας ότι «Ο ICOM ιδρύθηκε ένα χρόνο μετά την UNESCO, το 1946, για να μπορέσει να συμβάλει στην ανασυγκρότηση των μουσείων μετά τις καταστροφές των διαδοχικών πολέμων του 20ου αιώνα. Ο στόχος ήταν να βοηθήσει τα μουσεία να αναδυθούν έναν ισχυρό ρόλο στη διατήρηση και την ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς, στην προαγωγή της ανεκτικότητας και της διαφορετικότητας».

Ματέο Ρένσι ζητούσε για κάθε ευρώ που διατίθεται για οποιονδήποτε λόγο, αντίστοιχο ποσό να δίνεται για τον πολιτισμό της Ευρώπης. Η προτεραιότητα για την Ευρώπη του σήμερα είναι η εκπαίδευση και ιδίως η πολιτιστική εκπαίδευση, με στόχο την καλλιέργεια της κριτικής σκέψης, τον σεβασμό της διαφορετικότητας, την πρόσβαση στα πολιτιστικά αγαθά, κυρίως για τους φτωχούς, τους απομονωμένους, τους γκετοποιημένους» κατέληξε η κα Marjanović τονίζοντας ότι «Στόχο του Συμβουλίου αποτελεί η αύξηση της ευρωπαϊκής χρηματοδότησης για τον πολιτισμό, η ενίσχυση των τοπικών αρχών στη διαχείριση των πολιτιστικών φορέων και η διευκόλυνση της πρόσβασης στα πολιτιστικά αγαθά προς όλους».

Το Διεθνές Κέντρο Μαριονέτας (TOPIC), στην Τολόζα.

ΤΟ “TOPIC”

“Οικοδεσπότης” του συνεδρίου ήταν το Διεθνές Κέντρο Μαριονέτας (TOPIC), στην Τολόζα, όπου υπάρχει και το μοναδικό σε ολόκληρη την Ευρώπη μουσείο αφιερωμένο στην τέχνη της μαριονέτας. Το μουσείο λειτουργεί από το 2009 και αποτελεί σημείο συνάντησης για όσους ασχολούνται με το θέατρο μαριονέτας από όλο τον κόσμο. Κάθε χρόνο, περισσότεροι από 25 χιλιάδες θεατές και θεατρικές ομάδες συγκεντρώνονται στην Τολόζα για το διεθνές φεστιβάλ μαριονέτας “Titirijai”.

από την αρχή του έτους απονεμήθηκε στο “Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Αλληλεγγύη” στο Γκντανσκ της Πολωνίας.

Το Βραβείο Kenneth Hudson (που απονέμεται σε μουσεία με ασυνήθιστες και καινοτόμες συλλογές) στο “Micropia” στην Ολλανδία, το πρώτο Μουσείο Μικροβίων και Μικροοργανισμών στον κόσμο.

Το Βραβείο Silletto Prize (που απονέμεται σε μουσεία με ιδιαίτερο ενδιαφέρον στη συμμετοχή της τοπικής κοινότητας και εθελοντών) στο “Δημοτικό Μουσείο Βούκοβαρ” της Κροατίας.

Από αριστερά η συντονίστρια του συνεδρίου Maria San Sebastian και η διευθύντρια του μουσείου TOPIC, η Anna Βασιλική Καραπαναγιώτου και ο Γρηγόρης Γρηγορακάκης από το Αρχαιολογικό Μουσείο Τεγέας, στην Αρκαδία και ο πρόεδρος της κριτικής επιτροπής του EMYA 2016 Jose Gameiro.

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ

Μεταξύ των καλύτερων μουσείων της Ευρώπης συγκαταλέγεται και το Μουσείο Τυπογραφίας μετά την υποψηφιότητά του για το διακεκριμένο βραβείο “Ευρωπαϊκό Μουσείο της Χρονιάς” (EMYA 2016). Σε μία παρουσίαση που κέρδισε το θερμό χειροκρότημα των συνέδρων, το μουσείο παρουσίασε τις συλλογές του, τις δράσεις και τις πρωτοβουλίες του, τους τρόπους με τους οποίους προσεγγίζει επισκέπτες, μαθητές, εθελοντές και δωρητές, καθώς ένα από τα κύρια ζητήματα στα οποία εστιάζει ο θεσμός του βραβείου EMYA, είναι η τοποθέτηση του επισκέπτη στο επίκεντρο της μουσειακής εμπειρίας. Αυτή άλλωστε ήταν η φιλοσοφία του ιδρυτή του θεσμού Kenneth Hudson.

Ενα βήμα κοντύτερα στη μεγάλη διάκριση έφτασε το Αρχαιολογικό Μουσείο της Τεγέας το οποίο κέρδισε ειδική τιμητική διάκριση για τη χρήση τελευταίας τεχνολογίας ηλεκτρονικών μέσων και την αξιοποίησή τους για μία ανθρωποκεντρικά δομημένη αφήγηση.

Από αριστερά η Goranka Horjan, πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Μουσείων (European Museum Forum - EMF), η Lila de Chaves, μέλος του διοικητικού συμβουλίου του EMF και η Ελία Κουμή από το Μουσείο Τυπογραφίας Γιάννη και Ελένης Γαρεδάκη.

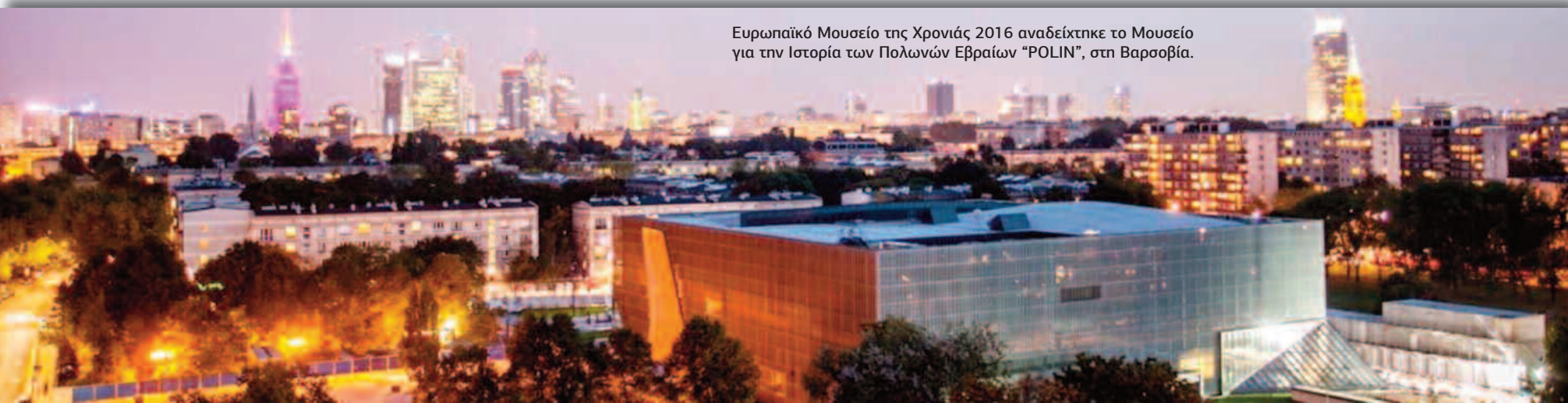
ΤΑ ΒΡΑΒΕΙΑ

Το ετήσιο βραβείο “Ευρωπαϊκό Μουσείο της Χρονιάς 2016” απονεμήθηκε στο Μουσείο για την Ιστορία των Πολωνών Εβραίων “POLIN”, που βρίσκεται στη Βαρσοβία, κατά τη διάρκεια τελετής που έγινε το βράδυ του περασμένου Σαββάτου στο Κέντρο Βασκικής Γαστρονομίας, στο Σαν Σεμπασιάν. Το Μουσείο “POLIN” παρουσιάζει την ιστορία των Εβραίων της Πολωνίας καλύπτοντας μια περίοδο 1.000 χρόνων, καθώς και τη συμβολή τους στην περιοχή και στην Ευρώπη, από τον πρώτο οικισμό ως τη σύγχρονη εποχή. Το Μουσείο που άνοιξε τις πόρτες του στο κοινό τον Απρίλιο του 2013 και την κεντρική του έκθεση τον Οκτώβριο του 2014, βρίσκεται στην περιοχή μιας πρώην ακμάζουσας εβραϊκής συνοικίας, που αργότερα έγινε το Γκέτο της Βαρσοβίας.

Το βραβευμένο μουσείο εκθέτει για ένα έτος το γλυπτό του Χένρυ Μουρ “Το αυγό”.

Το Βραβείο του Συμβουλίου Ευρώπης που είχε ανακοινωθεί

Ευρωπαϊκό Μουσείο της Χρονιάς 2016 αναδείχθηκε το Μουσείο για την Ιστορία των Πολωνών Εβραίων “POLIN”, στη Βαρσοβία.

Οι ταυρομαχίες είναι κι εδώ αναπόσπαστο κομμάτι της τοπικής κουλτούρας. Κλειστές πλατείες, όπως η εικονιζόμενη Πλατεία Συντάγματος στο Σαν Σεμπασιάν, συχνά φιλοξενούν ταυρομαχίες, που σταδιακά απομακρύνονται από το βάρβαρο έθιμο και εστιάζουν στην παρουσίαση και το παιχνίδι με τον ταύρο. Σε τέτοιου τύπου πλατείες τα μπαλκόνια είναι αριθμημένα και όπου υπάρχουν περισσότεροι από δύο θεατές για να παρακολουθήσουν το θέαμα, πληρώνουν εισιτήριο.

Μικρή σε μέγεθος με μεγάλη ωστόσο γεωστρατηγική σημασία, η Τολόζα βρίσκεται στην καρδιά της επαρχίας Χιπούθκοα. Μετά την ολοκληρωτική καταστροφή του Σαν Σεμπασιάν κατά τους Ναπολεόντειους πολέμους το 1813, η πρωτεύουσα της επαρχίας μεταφέρθηκε στην Τολόζα, όπου παρέμεινε μέχρι την ανοικοδόμηση του Σαν Σεμπασιάν.

Σε κάθε γωνιά, ιδίως της παλιάς πόλης του Σαν Σεμπασιάν, υπάρχουν τα διάσημα "rinxos bars" όπου ντόπιοι και τουρίστες απολαμβάνουν τις τοπικές σπεσιαλιτέ, καρφωμένες σε ένα ψωμάκι με μία οδοντογλυφίδα (οδοντογλυφίδα=rinxo στα βασκικά).

Η γαστρονομία της Χώρας των Βάσκων είναι τόσο πλούσια όσο και η μακρά ιστορία του τόπου.

Η ΧΩΡΑ ΤΩΝ ΒΑΣΚΩΝ

Με μια κουλτούρα συνυφασμένη με την "euskara", τη γλώσσα των Βάσκων, που όπως οι ίδιοι τονίζουν σε κάθε ευκαιρία είναι η αρχαιότερη ομιλούμενη γλώσσα της Ευρώπης, η Αυτόνομη Κοινότητα της Χώρας των Βάσκων είναι μια περιοχή που η ιστορία της χάνεται στα βάθη του χρόνου.

Η δική μας περιήγηση εστιάστηκε στην επαρχία της Χιπούθκοα, με πρωτεύουσα το πανέμορφο Σαν Σεμπασιάν (ή Ντονόστια στα Βασκικά) και ιστορική πρωτεύουσα την Τολόζα, όπου πραγματοποιήθηκε το συνέδριο.

Η προσπάθεια διατήρησης της βασκικής γλώσσας ως καθοριστικό στοιχείο ταυτότητας του περήφανου αυτού λαού είναι εμφανής στην καθημερινότητα. Όλοι μιλάνε βασκικά αλλά και ισπανικά, όλα τα ενημερωτικά κείμενα, οι ταμπέλες, οι τιμοκατάλογοι κ.ά. είναι και στις δύο γλώσσες, ενώ ο απροετοίμαστος επισκέπτης θα ξαφνιαστεί από το γεγονός ότι κανείς δεν μιλάει αγγλικά! Ιδίως μάλιστα αν σκεφτεί κανείς ότι το Σαν Σεμπασιάν είναι Πολιτιστική Πρω-

τεύουσα της Ευρώπης για το 2016.

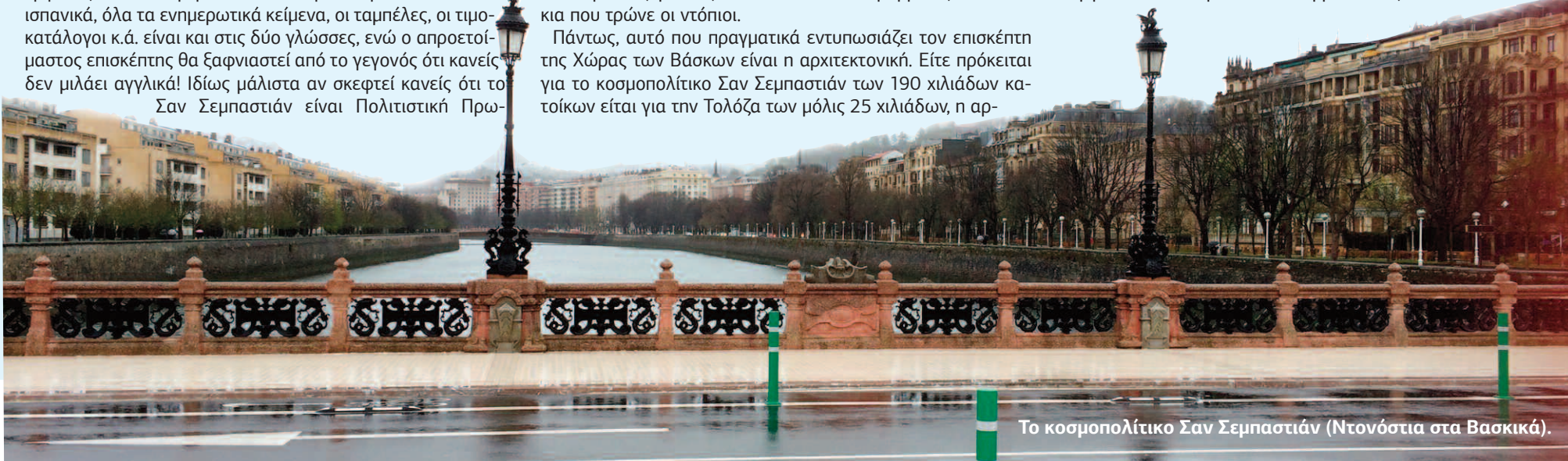
Ομως η φιλοξενία των Βάσκων είναι υπεράνω γλώσσας. Με φιλικότητα και καλή διάθεση θα εξυπηρετήσουν και θα βοηθήσουν τους επισκέπτες ενώ λύση είναι σίγουρο πως θα βρεθεί για κάθε πρόβλημα.

Και το μεγαλύτερο πρόβλημα που αντιμετωπίσαμε εμείς ως επισκέπτες ήταν η ταυτοποίηση των υλικών που περιείχαν τα γευστικότερα rinxos (τα βασκικά τάπας)! Γνωστή για τους γαστρονομικούς της θησαυρούς η Χώρα των Βάσκων έχει πολύ υψηλής ποιότητας κουζίνα, βασισμένη τόσο στα ψαρικά της ανοικτής θάλασσας όσο και στα κρεατικά της καταπράσινης ενδοχώρας. Δεν είναι τυχαίος ο μεγάλος αριθμός εστιατορίων βραβευμένων με αστέρια Michelin, όμως κοινό μυστικό είναι ότι οι γνήσιες γεύσεις κάθε τόπου είναι "κρυμμένες" στα στέκια που τρώνε οι ντόπιοι.

Πάντως, αυτό που πραγματικά εντυπωσιάζει τον επισκέπτη της Χώρας των Βάσκων είναι η αρχιτεκτονική. Είτε πρόκειται για το κοσμοπολίτικο Σαν Σεμπασιάν των 190 χιλιάδων κατοίκων είτε για την Τολόζα των μόλις 25 χιλιάδων, η αρ-

μονία των όγκων, η ισορροπία και το δέσιμο του παλιού με το σύγχρονο αλλά και το πρωτοποριακό είναι στοιχεία που δεν αφήνουν κανέναν ασυγκίνητο.

Το ίδιο εντυπωσιακό είναι και το πράσινο που κυριαρχεί τόσο στις πόλεις όσο και στην ενδοχώρα. Με ποσοστά ετήσιας βροχόπτωσης που εμείς στην Κρήτη δεν έχουμε καν ονειρευτεί, τα τοπία όλης της περιοχής είναι καταπράσινα, ομιχλώδη, με μια ατμόσφαιρα παραμυθένια. Ορμητικά ποτάμια, λόφοι, εγκαταλελειμμένα και εν λειτουργία εργοστάσια, χωριουδάκια που εναλλάσσονται με μικρότερες και μεγαλύτερες πόλεις, υπεσύγχρονοι αυτοκινητόδρομοι, σιδηροδρομικές γραμμές, η Χώρα των Βάσκων, μετά από τη δική μας σύντομη εμπειρία, μοιάζει με ένα πολύβουο μελίσσι, που παράγει προϊόντα, καλλιεργεί τον πολιτισμό και απολαμβάνει τη ζωή...

Το κοσμοπολίτικο Σαν Σεμπασιάν (Ντονόστια στα Βασκικά).

ΣΤΟ ΝΕΩΡΙΟ ΜΟΡΟ

Εικαστικά Αποτυπώματα Χανιωτών δημιουργών

Οι εικαστικοί Αμπελικάκη Αυγή, Αμπελικάκη Κωνσταντίνα, Βολακάκη Ευαγγελία και Δασκαλάκης Κωστής αποτελούν την τρίτη ομάδα στη σκυταλοδρομία εκθέσεων Εικαστικά Αποτυπώματα, που λαμβάνει χώρα στον Ιστιοπλοϊκό Ομιλο Χανίων (Νεώριο Μόρο).

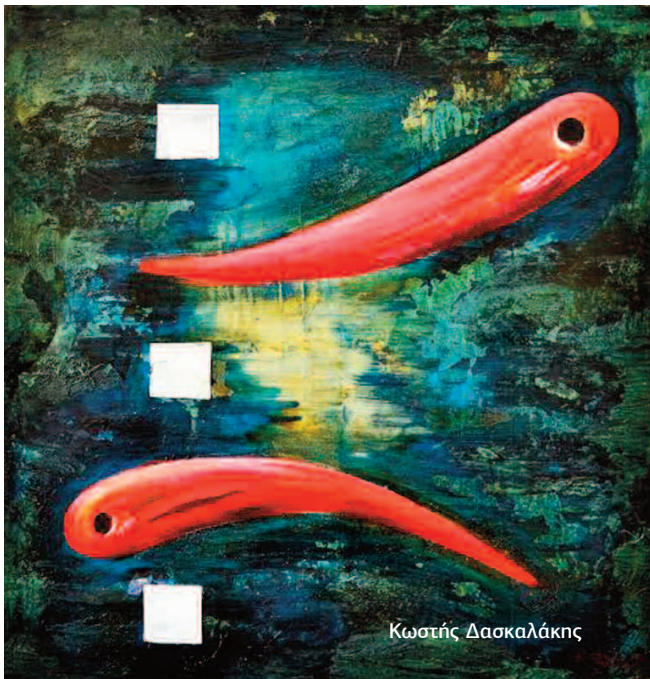
α εγκαίνια θα πραγματοποιηθούν στις 18 Απριλίου, στις 8μ.μ. και η έκθεση θα διαρκέσει έως και τις 27 Απριλίου.

Η Αυγή Αμπελικάκη στη δουλειά που επέλεξε να εκθέσει παρουσιάζει ως αφετηρία την “Ασκητική” του Νίκου Καζαντζάκη και αναφέρεται στην ψυχή όσο και στο σώμα: «Ακροπόδιζε στον αχόρταγο γκρεμό και πολέμα να συνάξεις τ’ όραμα. Ανασήκωσε την πολύχρωμη καταπακτή του μυστηρίου - τ’ άστρα, τις θάλασσες, τους ανθρώπους, τις ιδέες...».

Τα έργα της Κωνσταντίνας Αμπελικάκη μάς παροτρύνουν, όπως εξηγεί, να επιτρέψουμε στον πόνο να υπάρχει, μην αφήνοντας τον νου να χρησιμοποιήσει τον πόνο για να δημιουργήσει μια ταυτότητα θύματος απ’ αυτόν.

Η Ευαγγελία Βολακάκη δημιουργεί με πηγή έμπνευσης το ποίημα “Πατρίδες, Αέρας, γη” του Κωστή Παλαμά, το οποίο, όπως μαρτυρά, περικλείει όλα αυτά που θέλει να αποδώσει: «το χωματόπλαστο κορμί χώμα κι εκείνο. Αέρας, γη, νερό, φωτιά θα ξαναγίνω...».

Η δουλειά του Κωστή Δασκαλάκη, όπως ο ίδιος περιγράφει, μοιάζει με εικόνες παρμένες από μικροσκόπιο, μια αναφορά στην εξέλιξη και τη δημιουργία της ζωής, μέσα από φαινομενικά απλές και μικρές δομές όπως τα μόρια, τα άτομα, τα κύτταρα.

ΑΥΡΙΟ ΚΥΡΙΑΚΗ

Εκδήλωση στο Μουσείο Σχολικής Ζωής

Ο Σύλλογος Φίλων του Μουσείου Σχολικής Ζωής προσκαλεί τα μέλη του, αλλά και όλους όσοι ενδιαφέρονται για την προφορική ιστορία και τη βιωμένη ιστορία της Εκπαίδευσης στην αίθουσα περιοδικών εκθέσεων του Μουσείου αύριο Κυριακή και ώρα 6μ.μ. Προσκεκλημένη ομιλήτρια η σχολική σύμβουλος Δημοτικής Εκπαίδευσης ν. Ηρακλείου, δρ Ανδρονίκη Σπαθαράκη η οποία θα παρουσιάσει το θέμα: “Από τα θεσμικά ζητούμενα στη

βιωμένη πραγματικότητα των δρώντων προσώπων. Η περίπτωση της σχολικής ζωής κατά την επταετή δικτατορία”.

Στην εκδήλωση θα τιμηθούν τα παιδιά της Νεολαίας Νεροκούρου για την καθοριστική συμβολή τους στην οργάνωση και υλοποίηση της τρίτης περιοδικής έκθεσης του Μουσείου “Μέσα Μάθησης”.

Η εκδήλωση πραγματοποιείται στο πλαίσιο της ετήσιας γενικής συνέλευσης του Συλλόγου και στο δεύτερο μέρος της εκδήλωσης θα ακολουθήσει ο απολογισμός δράσεων προηγούμενης χρονιάς - προτάσεις για το επόμενο διάστημα - συμμετοχή σε καινοτόμα προγράμματα - εγγραφή νέων μελών.

Δήμος Χανίων, η Κ.Ε.Π.Π.Ε.Δ.Η.Χ - Κ.Α.Μ. και οι Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ν. Χανίων, στην Πύλη Sabbionara.

Τα εγκαίνια της έκθεσης θα γίνουν τη Δευτέρα 18 Απριλίου, ώρα 8μ.μ.

Η έκθεση θα λειτουργεί έως 23 Απριλίου, Δευτέρα έως Παρασκευή: 9π.μ. - 2:30μ.μ. και 7μ.μ. - 9μ.μ. και Σάββατο - Κυριακή 7μ.μ. - 9μ.μ.

ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΑ ΧΑΝΙΑ

Συνάντηση αποφοίτων Πολυκλαδικού Λυκείου

Μετά την επιτυχία του πρώτου reunion των μαθητών και αποφοίτων του Ενιαίου Πολυκλαδικού Λυκείου Χανίων που έγινε το 2009, έρχεται τώρα το 2ο! Σήμερα Σάββατο στις 6 το απόγευμα, οι μαθητές και απόφοιτοι του Πολυκλαδικού θα μαζευτούν στην αίθουσα πολλαπλών χρήσεων του σχολείου για να θυμηθούν τα παλιά!

Η διοργάνωση που γίνεται και φέτος με την εποπτεία των προέδρων των δεκαπενταμελών συμβουλίων των ετών ως το 1999 και του μακροβιότερου διευθυντή κ. Τσουρουπάκη, θα περιλαμβάνει άφθονο φαγητό, ποτό και πολλή μουσική με συγκροτήματα, τραγουδιστές και Dj!

ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ

Παρουσίαση βιβλίου “Η Φένια, η αγαπημένη των ήχων”

Σήμερα Σάββατο στις 12 το μεσημέρι στο βιβλιοπωλείο Κουκουbook φιλοξενούμε τη συγγραφέα Γιώτα Αλεξάνδρου. Θα μας παρουσιάσει το νέο της βιβλίο “Η Φένια, η αγαπημένη των ήχων”. Μια διαδραστική εκδήλωση με κούκλες, τραγούδι, μουσικά παιχνίδια και παιχνίδια με τις αισθήσεις για να γνωρίσουμε την ομορφιά της διαφορετικότητας.

ΣΤΟ ΩΔΕΙΟ

Θεατρικό μιούζικαλ “Το Βιβλίο των Σκιών”

Το Jazz Train Studio και το Theatre 73100 παρουσιάζουν στο Βενιζέλειο Ωδείο Χανίων το θεατρικό μιούζικαλ “Το Βιβλίο των Σκιών” βασισμένο στην ταινία της Disney “Η πριγκίπισσα και ο βάτραχος”. Καλλιτεχνική επιμέλεια: Μικέλα Παπαδουλάκη, Κώστας Κοκολάκης, Βασιλική Ντουντουλάκη, Ιώ Ασπιθανάκη. Παραστάσεις: σήμερα Σάββατο στις 6μ.μ. και 9:15μ.μ., την Πέμπτη 21/4 έως Σάββατο 23/4 στις 6μ.μ. και 9:15μ.μ.

Γενική είσοδος 10 ευρώ - παιδικό εισιτήριο (κάτω των 12) 5 ευρώ. Τηλ. Κρατήσεις: 6942272452.

“ΜΕΓΑΛΕ ΕΧΕΙΣ ΤΑΛΕΝΤΟ”

2ο Φεστιβάλ Τρίτης Ηλικίας

Το 2ο Φεστιβάλ Τρίτης Ηλικίας “Μεγάλε έχεις ταλέντο” θα διεξαχθεί σήμερα Σάββατο και αύριο Κυριακή στην αίθουσα “Megarplace” από 12μ. έως 2μ.μ. Στον ίδιο χώρο θα φιλοξενηθεί το πασχαλινό παζάρι με λαμπάδες και κατασκευές από τους συμμετέχοντες και τα έσοδα θα διατεθούν στους Γετρούς του Κόσμου.

**FODELE BEACH & WATER PARK
HOLIDAY RESORT**

ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΓΙΑ ΠΑΣΧΑ & ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑ

68€ ΤΟ ΑΤΟΜΟ ΗΜΕΡΗΣΙΩΣ

ΣΕ ALL INCLUSIVE

ΜΕ ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΥΔΑΤΙΝΟΥ ΠΑΡΚΟΥ

ΕΙΔΙΚΕΣ ΤΙΜΕΣ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ

Στις παραπάνω τιμές περιλαμβάνονται το αναστάσιμο δείπνο και το εορταστικό γεύμα της Κυριακής του Πάσχα, καθώς και πλούσιο τριήμερο γιορτινό πρόγραμμα, με ξυλοπόδαρους, μάγους, ζωντανή μουσική και πολλές άλλες εκπλήξεις για μικρούς και μεγάλους.

(Περιφορά του επιταφίου και Ανάσταση θα γίνει στο εκκλησάκι του Αγ. Στυλιανού εντός του ξενοδοχείου)

Τηλ: 2810 522000 Φαξ: 2810 522008

reservation@fodelebeach.gr

www.fodelebeach.gr

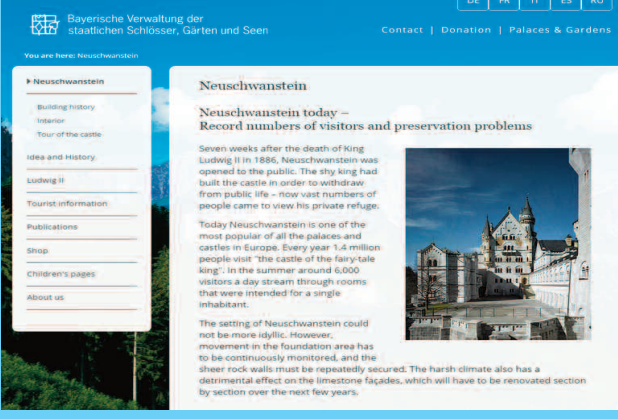
σερφ@ρίσματα

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΜΥΣΤΑΚΙΔΟΥ**

Κήποι μαγευτικοί

<http://marqueyssac.com>

Στο Perigord της Γαλλίας, υπάρχουν "κρυμμένοι" κήποι μαγευτικοί, που από το 1997 είναι ανοικτοί για το κοινό και εκτός από υπέροχος τόπος περιπάτου, φιλοξενούν διάφορες εκδηλώσεις. Μοιάζουν αρκετά με τους κήπους της “Αλίκης στη Χώρα των Θαυμάτων” και βρίσκονται κοντά στο παλάτι της πόλης. Οι κήποι καταλήγουν σε ένα “μπαλκόνι”, πάνω από το ποτάμι, η θέα του οποίου κόβει την αναπνοή. Η συμμετρία και η αρμονία των κήπων είναι χαρακτηριστική, ενώ κάθε χρόνο εκατομμύρια επισκέπτες κάνουν εδώ περιπάτους. Εσείς, μπορείτε να τους “επισκεφθείτε” διαδικτυακά, στην παραπάνω διεύθυνση.

Βγαλμένο από τα παραμύθια

www.neuschwanstein.de/englisch/palace

Λένε ότι αυτό το κάστρο ήταν η έμπνευση του Ντίσνεϊ για να “φτιάξει” το κάστρο της ωραίας κοιμημένης. Το Neuschwanstein είναι η ονειρική κατοικία του μυστηρίου βασιλιά Λουδοβίκου του 2ου. Ο βασιλιάς Λουδοβίκος, είχε αγοραφοβία και ήθελε ένα κάστρο, απρόσιτο αλλά και γεμάτο πολυτέλειες που θα απολάμβανε ολομόναχος. Ετσι έφτιαξε χώρο για κονσέρτα μουσικής, θέατρο και όπερα, ενώ το πιο εντυπωσιακό είναι πως στο κάστρο υπήρχε και εγκατάσταση (πρωτόγονου) τηλεφώνου! Το παλάτι ξεκίνησε να χτίζεται το καλοκαίρι του 1868, και σχεδόν ολοκληρώθηκε το 1880. Στη σημερινή του μορφή, έφτασε το 1892. ο Λουδοβίκος δεν μπόρεσε να χαρεί πολύ την κατοικία του αφού πέθανε το 1886. «Θέλω να είμαι ένα αιώνιο μυστήριο για τον εαυτό μου και για τους άλλους» συνήθιζε να λέει. Επτά εβδομάδες μετά τον θάνατο του βασιλιά, το Κάστρο άνοιξε τις πόρτες του στο κοινό. Από τότε περί το 1,4 εκατομμύρια κόσμου το επισκέπτεται και μαγεύεται από τον διάκοσμο, τις καινοτομίες, την αρχιτεκτονική και τους... εσωτερικούς κήπους και σπήλαια που έχει.

Κάνει το πρόσωπο, τραγούδι!

<https://face.ipsa.co.jp/en>

Αυτή η εφαρμογή μπορεί και κάνει τα πρόσωπα, τραγούδια. Εσείς του δίνετε μια φωτογραφία, δική σας, κάποιου γνωστού σας ή κάποιου “διάσημου” και το site παίζει... μουσική με βάση τα χαρακτηριστικά του προσώπου. Αν έχετε χρόνο ελεύθερο και περιέργεια για να δείτε πώς “ακούγονται” τα πρόσωπα που σας ενδιαφέρουν, μπειτε εδώ.

Η τιμή της φωτογραφίας της μητέρας του Ρολάν Μπαρτ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗΣ, φωτογράφος

Υπάρχουν πολλοί τρόποι να διαβάσουμε μια φωτογραφία και ένας από αυτούς είναι η τιμή της. Στις αρχές του 2015 κυκλοφόρησε η είδηση ότι το μοναδικό αντίτυπο της φωτογραφίας με τον τίτλο “Phantom” του Peter Lik πωλήθηκε για 6,5 εκατομμύρια δολάρια.

Η εγκυρότητα της πληροφορίας αμφισβητήθηκε, αλλά ανεξάρτητα από αυτό έψαξα να βρω την εικόνα και, όπως και με την προκάτοχό της του Andreas Gursky στο βιβλίο των ρεκόρ, προσπάθησα να βρω τι ήταν αυτό που την έκανε την (φερόμενη ως) ακριβότερη φωτογραφία του κόσμου.

Εδώ δεν υπήρχε από πίσω μια διάσημη σχολή καλών τεχνών ή η συγκρότηση ενός ευρύτερου έργου και μια συγκεκριμένη φιλοσοφία όπως στην περίπτωση του Gursky, ώστε να με βοηθήσει στην ανάγνωση. Τεχνικά, η αδιαμφισβήτητη αρτιότητα άρχιζε να φλερτάρει με το κακό γούστο. Σημειολογικά αυτός ο απροσδιόριστος σχηματισμός στο κέντρο της εικόνας παρέπεμπε όντως σε κάτι που συλλογικά θα ονομάζαμε μορφή ενός φαντάσματος. Ήταν αυτό όμως αρκετό; Μπορούσα να πω ότι η εικόνα μου άρεσε, αλλά δεν ήμουν ασίγουρος ότι μπορούσα να δικαιολογήσω το αστρονομικό ποσό.

Σήμερα το πρωί (σ.σ. Πέμπτη) ένας φίλος ανέβασε στο διαδικτυο τις φωτογραφίες από το ταξίδι του στο Μαρόκο, ανάμεσα στις οποίες και κάποιες από την έρημο Σαχάρα. Ίσως και να έφταιγε το μικρό εισαγωγικό σημείωμα, ίσως και όχι, αλλά βλέποντάς τις (σημειωτέον τις είχα ξαναδεί, ο δημιουργός τους δηλώνει ερασιτέχνης και όσο και αν θα θέλαμε, δύσκολα πιστεύω ότι θα πιάσουν ποτέ

το ποσό των 6,5εκ.) συγκινήθηκα και ένιωσα τέτοιο ενθουσιασμό που δεν ένιωσα ποτέ να πηγάζει από το “Phantom” ή οποιαδήποτε εικόνα του Gursky. Το γεγονός βέβαια ότι κάτι τέτοιο έχει επαναληφθεί με φωτογραφίες και άλλων φίλων μου με κάνει καχύποπτο ως προς την αντικειμενικότητα της κρίσης μου.

Και το μουσικό είναι ακριβώς εκεί. Μιλάμε για την τέχνη, για την οποία σε πολλά πράγματα συμφωνούμε, υπάρχουν κοινές παραδοχές, πλατιά ή περιορισμένη απήχηση, αναλύσεις, επιρροές και σχεδόν απαραίτητα εκπαίδευση. Δεν μπορούμε όμως όταν κλείσει η πόρτα πίσω μας να μιλήσουμε για αντικειμενική κρίση, γιατί ο καθένας από μας έχει μια ιδιοσυγκρασία.

Στο πιο γόνιμο δοκίμιο για τη φωτογραφία των τελευταίων δεκαετιών “Ο φωτεινός θάλαμος”, ο κριτικός και σημειολόγος Ρολάν Μπαρτ ξεστρατίζει κατά κάποιον τρόπο από τη μελέτη των σημείων στην ερμηνεία των εικόνων και υιοθετεί μια προσέγγιση πιο φαινομενολογική. Καταπιάνεται με την αναζήτηση της εκλιπούσας μητέρας του στις παλιές φωτογραφίες της και σταματάει σε μία και μόνη που τον “κεντρίζει” και στην οποία την αναγνωρίζει, την ξαναβρίσκει. Αναλύοντας την αντίδρασή του διακρίνει δύο ποιότητες στη(ν) κάθε) φωτογραφία, το studium, δηλαδή το γενικό ενδιαφέρον, το πεδίο της μελέτης και το punctum, την ακίδα που μπήγεται στην καρδιά του καθενός μας για τους δικούς μας προσωπικούς λόγους.

Κάπως έτσι στο ευρύτερο πλαίσιο της κριτικής θεωρίας που ονομάζουμε Μεταστρουκτουραλισμό υπεισέρχεται και η ψυχολογία. Μπορεί η ιστορία της φωτογραφίας να γράφεται από το studium, γιατί είναι αδύνατον, όσο κοινές εμπειρίες και να έχουμε, να βρίσκουμε στις εικόνες τα ίδια puncta. Όμως, τη δεδομένη στιγμή, κάποια ανάγκη με ανάγκασε να αναζητήσω ένα φτηνό συναίσθημα ή μία βαθιά συγκίνηση στους αχανείς αμμόλοφους της Σαχάρας που μπορεί ποτέ να μην επισκεφτώ. Η φωτογραφία της μητέρας του Ρολάν Μπαρτ αν ποτέ εντοπιστεί δεν ξέρουμε εάν θα πιάσει σε δημοπρασία την αξία που μετρούσε το κοντέρ του διανοούμενου ορφανού. Και δεν υπάρχει καμιά διαβεβαίωση προς το παρόν ότι το “Phantom” δεν είναι κάποιου είδους punctum για έναν ανώνυμο βαθύηλουτο.

ΣΤΑ ΧΑΝΙΑ

Εκθεση φωτογραφίας για το προσφυγικό

Εκθεση φωτογραφίας με θέμα το προσφυγικό ζήτημα, που βιώνει κάθε γωνιά της χώρας μας, διοργανώνεται από το Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (Κ.Ε.Θ.Ι.) σε συνεργασία με τον Δήμο Χανίων, στο Φουαγίε του Δημαρχείου Χανίων.

Η έκθεση θα λειτουργεί στο Φουαγίε του Δημαρχείου Χανίων από σήμερα Σάββατο έως και την Παρασκευή 22 Απριλίου. Τα εγκαίνια της έκθεσης θα πραγματοποιηθούν τη Δευτέρα 18 Απρι-

λίου, στις 11π.μ.

Στην έκθεση, που πραγματοποιήθηκε με μεγάλη επιτυχία και επισκεψιμότητα τον Μάρτιο στο Μετρό ΣΥΝΤΑΓΜΑ, συμμετέχουν οι δημιουργοί: Μάριος Λώλος, Πρόεδρος της Ένωσης Ελλήνων Φωτορεπόρτερς με φωτογραφίες από κέντρα φιλοξενίας προσφύγων, Μάρω Κουρή, που συνόδευσε μια ομάδα προσφύγων σε όλη τη διαδρομή από τη Συρία μέχρι το Βερολίνο, Νίκος Αγγελάκης, Χανιώτης φωτορεπόρτερ, που ακολούθησε τους πρόσφυγες από την Ειδομένη μέχρι τη Βουδαπέστη, Πέτρος Τσακμάκης και Δημήτρης Φωτίου με στιγμιότυπα από τη Λέσβο, Λουίζα Γκουλιαμάκη με έργα από πολλά νησιά και Βασίλης Τσαρτσάνης από την Ειδομένη.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΜΑΡΙΔΑΚΗΣ

Ευφυής, σεμνή, αυθόρμητη. Με λόγο πυκνό, μπολιασμένο συχνά με αυτοσαρκαστική διάθεση και χιούμορ. Στις ερωτήσεις απαντά όπως γράφει ποίηση. Χωρίς φλυαρίες και περιττά ξόμπλια. Στοχεύοντας κατευθείαν στην ουσία των πραγμάτων. Παρά τα 76 χρόνια που τη βαραίνουν, στο πρόσωπο της σχηματίζεται συχνά ένα χαμόγελο. Βαφτιστήρα του Καζαντζάκη. Σίγουρα η ευχή του μεγάλου Κρητικού λογοτέχνη έπαιξε τον ρόλο της...

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΑΓΓΕΛΑΚΗ - ΡΟΥΚ

«Η ποίηση είναι μια συντομογραφία της ύπαρξης»

Κατερίνα Αγγελάκη - Ρουκ είναι αναμφίβολα μία από τις σημαντικότερες σύγχρονες Ελληνίδες ποιήτριες.

Τη συναντήσαμε λίγο πριν ξεκινήσει η εκδήλωση - αφιέρωμα στο έργο της που διοργάνωσαν την περασμένη Τετάρτη ο Δήμος Χανίων και η Δημοτική Βιβλιοθήκη σε συνεργασία με τις εκδόσεις "Καστανιώτη". Ανάμεσα σε κόσμο που ήρθε για να την δει και να την ακούσει από κοντά, προλάβαμε να μιλήσαμε για τα Χανιά, την ποίηση, τη σημερινή κρίση αλλά και τη σχέση αλήθειας και ομορφιάς που για την ίδια -όπως λέει- είναι συνώνυμες.

Ηρθατε στα Χανιά για μια εκδήλωση αφιερωμένη σ' εσάς και το έργο σας. Πώς αισθάνεστε που σας τιμούν;

Δεν αισθάνομαι ποτέ άνετα με τιμητικές εκδηλώσεις αλλά αυτή τη φορά ομολογώ ότι είμαι ενθουσιασμένη γιατί μου δόθηκε η ευκαιρία να έρθω στα Χανιά. Εχω μαγευτεί από αυτή την πόλη. Συνδυάζει το ντοκουμέντο, το παλιό με μια καταπληκτική φύση και μια αίσθηση δημιουργικού καινούργιου. Δεν έχω ξαναδεί τέτοια πόλη. Η ατμόσφαιρά της με έχει πραγματικά ενθουσιάσει.

Τι είναι για εσάς η ποίηση;

Η ποίηση για εμένα είναι τα πάντα. Συχνά μου ζητάνε να δώσω έναν ορισμό της ποίησης αλλά δεν υπάρχει. Για εμένα είναι κάτι τελείως φυσικό. Είναι σαν κάποιον που έχει ένα ταλέντο στο τραγούδι και γεννήθηκε με αυτή τη φωνή, δεν είπε μια μέρα θα γίνω τραγουδιστής. Βεβαίως, όπως λέω πάντα, έχει μεγάλη σημασία αν τύχει και γεννηθείς σε ένα περιβάλλον που αυτή τη φυσική έφεση θα την υποστηρίξει. Σε αυτό ήμουν τυχερή, συν ότι είμαι η βαφτισιμιά του Καζαντζάκη. Αυτό πού το βάζει κανείς...

Ως βαφτισιμιά του Καζαντζάκη κι ως ένας άνθρωπος που γράφετε, αισθανόσασταν δέος απέναντι του;

Ήμουν πολύ άτυχη. Ο Καζαντζάκης με βάφτισε όταν γεννήθηκα και αμέσως μετά έφυγε από την Ελλάδα. Εγώ περίμενα να πάω να τον βρω αργότερα όταν τελειώσω το Γυμνάσιο, αλλά δυστυχώς δεν τον πρόλαβα. Βέβαια κάτω από τη σκιά του μεγάλωσα, τα βιβλία του τα ήξερα από μικρή. Ο πατέρας και η μάνα μου τον αγαπούσαν πολύ. Μέσα στη δική του ατμόσφαιρα μεγάλωσα. Ως προς το δέος που με ρωτάτε πάντως, δεν αισθάνομαι ποτέ δέος. Αισθάνομαι φοβερή αγάπη και εκτίμηση για το έργο των ανθρώπων. Αν βέβαια δέος είναι ότι κανείς δεν μπορεί να τον φτάσει, τότε ναι, αισθάνομαι δέος...

Όλα αυτά τα χρόνια τι κρατάει ζωντανό το πάθος σας για την ποίηση;

Για εμένα η ποίηση είναι η νιότη που είναι η δίδυμη αδερφή του έρωτα. Νιότη και έρωτας λοιπόν. Βέβαια αυτά έχουν εξαφανιστεί στη δική μου περίπτωση -είμαι 76 χρονών- και γίνονται πλέον άλλα πράγματα. Ποίηση, ωστόσο, πάρα πολύ λίγο πια.

«Τα Χανιά συνδυάζουν το ντοκουμέντο, το παλιό με μια καταπληκτική φύση και μια αίσθηση δημιουργικού καινούργιου. Δεν έχω ξαναδεί τέτοια πόλη»

Σε μια παλαιότερη συνέντευξή σας χαρακτηρίσατε το ποίημα σαν μια ουλή που ξεκινάει από μια πληγή. Όταν το διάβασα σκέφτηκα "αλίμονο στους ποιητές που θεραπεύονται". Πρέπει να μείνει ανοικτή αυτή η πληγή;

Οχι δεν πρέπει. Αυτό που είπα δεν είναι αρνητικό αλλά θετικό. Πονάς αλλά κάτι μένει στο τέλος. Κι αυτό που μένει στην περίπτωση του ποιητή είναι το ποίημα, είναι η δημιουργία. Αν μείνει ανοικτή η πληγή δεν σημαίνει αναγκαστικά ότι ο ποιητής θα δημιουργήσει αλλά κάθε φορά που έχει κλείσει έναν κύκλο δημιουργίας είναι σαν να θεραπεύεται...

Τα τελευταία χρόνια βιώνουμε ίσως την πιο δύσκολη περίοδο από τη μεταπολίτευση. Τι σας δίνει κουράγιο μέσα σε αυτή τη συνθήκη;

Από μια άποψη, κουράγιο μου δίνει ότι ευτυχώς έτυχε αυτή η δύσκολη περίοδος σε μια περίοδο που εγώ δύνω. Οπότε δεν έχω σχέδια και όνειρα που να εξαρτώνται από τη γενικότερη κατάσταση. Επίσης, ποτέ δεν ζήταγα πολλά από τη ζωή, παρά ελάχιστα. Ετσι, απλώς αγωνιώ, αγωνιώ για τους άλλους κι όχι για εμένα. Για εμένα εντάξει, δεν θα προλάβω και μεγάλη καταστροφή...

Αυτό που σας πληγώνει περισσότερο;

Αυτό που ζούμε είναι κάτι γιγαντιαίο. Δεν ξέρεις πού αρχίζει και πού τελειώνει, δεν ξέρεις ποιος θα πληγωθεί και ποιος θα επωφεληθεί τελικά. Και βέβαια υπάρχει μεγάλη απογοήτευση από την Αριστερά. Εγώ δεν ανήκα ποτέ σε κόμμα όπως και ο νονός μου, όμως ήμασταν αριστεροί. Όταν βγήκαν λοιπόν αυτοί, έλεγα κι εγώ επιτέλους, επιτέλους ήρθαν για να φέρουν το τέλος...

Η ποίηση έχει κάποια αποστολή;

Η ποίηση είναι μια πολυτέλεια. Αποστολή έχει από τη γέννησή της να γράφει και να περιγράφει -κι όσο πιο καλή είναι τόσο πιο πολύ το πετυχαίνει- μια συντομογραφία της ύπαρξης.

Σε αυτή την καταγραφή η ομορφιά ή η αλήθεια βαραίνει περισσότερο;

Αυτό είναι ένα καλό ερώτημα. Όμως εγώ δεν μπορώ να φανταστώ την ομορφιά να στηρίζεται σε ψευτιά. Αρα για εμένα αυτά τα δύο είναι συνώνυμα.

ΣΤ' ΤΑΞΗ ΔΗΜ. ΣΧ. ΔΔΜΝ ΝΑΥΣΤΑΘΜΟΥ ΚΡΗΤΗΣ

Ενας δάσκαλος - ποιητής στην τάξη μας

**ΒΑΓΓΕΛΗΣ
Θ. ΚΑΚΑΤΣΑΚΗΣ**
kakatsakis@sch.gr

«Η καλύτερη στιγμή ήταν όταν άρχισε να μας περιγράφει διάφορα περιστατικά της ζωής του. Η ζωή του αν και μερικές φορές δύσκολη ήταν συναρπαστική. Κατά τη γνώμη μου, είχε διαλέξει το σωστό μονοπάτι της ζωής από την αρχή. Μας είπε για την οικογένειά του και συγκινήθηκε από το τόσο ενδιαφέρον μας γι' αυτόν»...

Κώστας Κοϊμτζής

[...] Του προσφέραμε ένα βιβλίο που φτιάξαμε με ζωγραφιές και τις εντυπώσεις μας από το ποίημά του "Δάσκαλος", και αυτός μας ευχαρίστησε... Ήταν μεγάλη μας τιμή που μας επισκέφτηκε και μοιράστηκε μαζί μας τόσο όμορφα πράγματα. Θα μου μείνει αξέχαστη αυτή η εμπειρία».

Κωνσταντίνος Γκούβερης

«Μας είπε και ένα ρητό: «Φυτεύοντας περισσότερες τριανταφυλλίες έχουμε περισσότερα τριαντάφυλλα». Στην αρχή δεν καταλάβαμε τι σημαίνει, έπειτα όμως από τη συζήτησή μας καταλάβαμε ότι όσο περισσότερο καλλιεργούμεστε ως άνθρωποι, τόσο καλύτεροι γίνομαστε».

Νίκος Βιλλιώτης

«...Όταν μάθαμε ότι ένας ποιητής θα ερχόταν στην τάξη μας χαρήκαμε πολύ. Μιλάω βέβαια για τον πολυάσχολο Βαγγέλη Κακατσάκη. Αυτή η συνάντηση με έφερε για πρώτη φορά μπροστά σε ένα ποιητή. Μέσω αυτής της συνάντησης αποκτήσαμε περισσότερες γνώσεις και εμπλουτίσαμε το λεξιλόγιό μας».

Γιάννης Σταυρουλάκης

[...] Ολοι περιμέναμε πώς και πώς αυτή τη μέρα. Είχαμε ετοιμάσει πολλά για αυτή τη μέρα όπως ζωγραφιές και πολλές πολλές ερωτήσεις...».

Ειρήνη Κριτωτάκη

[...] Πρωτύτερα είχαμε διαβάσει ένα ποίημα με τίτλο "Δάσκαλος", το σχολιάσαμε και η κυρία μας μάς έβαλε εργασίες για το σπίτι με σχέση το ποίημα...».

Ιωάννα Μαραγκουδάκη

[...] Κουβαλούσε ένα μπλοκάκι και ένα μολύβι. Εχει γράψει πολλά βιβλία και θα ήθελα να ξαναέρθει.»

Στέλιος Μελισσουργάκης

[...] Ελπίζω να τον ξαναδώ γιατί θέλω να μάθω περισσότερα πράγματα για αυτόν. Ετσι κι αλλιώς τον ένιωσα σαν δασκάλό μου και μου φάνηκε σαν να τον ξέρω χρόνια».

Σεμίνα Κοκολινάκη

«...Ο άνθρωπος αυτός είναι σπάνιος. Ελπίζω να ξανάρθει στην τάξη μας γιατί μου άρεσε ο τρόπος που μιλούσε και έλεγε αστεία και πράγματα που θυμόταν από τα 39 χρόνια της διδασκαλίας του...»

Πάρις Ζέρβας

[...]Του δώσαμε το δικό μας βιβλίο, βγάλαμε μία φωτογραφία και τον κεράσαμε μπισκότα και χυμό και αργότερα τον συνοδέψαμε μέχρι την έξοδο του σχολείου και τον χαιρετίσαμε».

Ρωξάνη Αρχοντή

στην επίσκεψή μου. Και βέβαια, ένα μεγάλο ευχαριστώ για όλα!

Τι κρίμα που αναγκάστηκα να κόψω λόγω χώρου αρκετά απ' αυτά που έγραψαν τα παιδιά και τις υπέροχες ζωγραφιές τους...

Σας χαιρετώ με αγάπη όλους!

**Βαγγέλης Θ. Κακατσάκης,
δάσκαλος**

Νίκος Ζέρβας

Χρύσα Σκοκέα

Νικόλας Γεωργάκης

Αννα Ιορδανοπούλου

«...Στη συνέχεια του διαβάσαμε ένα δικό του ποίημα από την ποιητική του συλλογή «Όταν γίνεις ποίημα». Όμως μας το διάβασε κι αυτός χρωματίζοντας ξεχωριστά κάθε λέξη όπως θα έκανε κάθε σπουδαίος ποιητής. [...] Μας περιέγραψε τις εμπειρίες του από όταν ήταν δάσκαλος για 39 χρόνια αλλά και για τώρα που ασχολείται με την ποίηση που την έχει σαν χόμπι αλλά και τη δημοσιογραφία που ασχολείται μέχρι σήμερα στα Χανιώτικα Νέα».

Νίκος Κεράνης

[...] Ο κ. Βαγγέλης μας έδωσε το βιβλίο του "Στα Πεταχτά". Πριν φύγει, εξηγήσαμε τη φράση που είχαμε γράψει στον πίνακα. Στο τέλος τον κεράσαμε χυμό και κουλουράκια και τον συνοδέψαμε μέχρι την έξοδο του σχολείου. Αυτή η μέρα ήταν εξαιρετικά σημαντική γιατί βιώσαμε μία ξεχωριστή εμπειρία. Ενοιωσα χαρά και συγκίνηση που γνώρισα ένα τόσο καλό άνθρωπο».

Χριστίνα Γιωτάκου

«Αφού μας έδωσε λίγες πληροφορίες για τον εαυτό του, ζήτησε και από εμάς να του πούμε για την τάξη μας. Επειτα μας έδωσε την άδεια να του κάνουμε κάποιες ερωτήσεις και αυτός μας απαντούσε πρόθυμα και ρεαλιστικά. Αφού έλυσε όλες τις απορίες μας σχετικά με την περίοδο που ήταν δάσκαλος και με τη δημοσιογραφική του ιδιότητα, μίλησε για τις ποιητικές του συλλογές και για το ποίημα του "Δάσκαλος", το οποίο είχαμε διαβάσει και δουλέψει τις προηγούμενες μέρες στην τάξη. Όταν ήρθε η ώρα να φύγει, στενοχωρηθήκαμε πολύ [...]».

Ευάγγελος Λαγάρας

Αφορμή

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ
yannis.kalo@gmail.com • no14me.blogspot.gr/

Ο Κάφκα στην ακτή

» Χαρούκι Μουρακάμι (μτφρ. Αργυρώ Μαντόγλου, εκδόσεις Ψυχογιός)

Στα δέκατα πέμπτα γενέθλιά μου, θα το σκάσω από το σπίτι, θα πάω σε μια μακρινή πόλη και θα ζήσω σε μια γωνιά κάποιας μικρής βιβλιοθήκης. Θα χρειαστεί μια βδομάδα ώστε να προετοιμαστώ για όλες τις λεπτομέρειες. Εν ολίγοις λοιπόν: στα δέκατα πέμπτα γενέθλιά μου θα το σκάσω από το σπίτι, θα πάω σε μια μακρινή πόλη και θα ζήσω σε μια γωνιά κάποιας μικρής βιβλιοθήκης.

Μοιάζει με παραμύθι, αλλά δεν είναι, πιστέψτε με. Όπως κι αν το διηγηθεί κανείς.

Ο δεκαπεντάχρονος Κάφκα, ανήμερα των γενεθλίων του, θα εγκαταλείψει το σπίτι του στο Τόκιο και τον πατέρα του, με τον οποίο ζούσε αφού η μητέρα του και η αδερφή του εξαφανίστηκαν πριν από χρόνια χωρίς μια αγκαλιά αποχαιρετισμού καν, χωρίς μια δικαιολογία. Ο πατέρας του κάποτε του είχε, εν είδει προφητείας: κάποια μέρα θα με δολοφονήσεις και θα πλαγιάσεις με τη μητέρα σου και την αδερφή σου. Έτσι ξεκινάει η περιπέτεια του Κάφκα, όνομα που επινόησε ώστε να κρυφτεί.

Παράλληλα, ο Μουρακάμι διηγείται την ιστορία του Νακάτα, ενός όχι και τόσο έξυπνου γέρου, που δεν γνωρίζει ανάγνωση αλλά έχει την ικανότητα να μιλάει με γάτες. Ο Νακάτα θα εγκαταλείψει επίσης το Τόκιο, αγνοώντας τον ακριβή προορισμό του, στηριζόμενος στο ένστικτό του και την

καλοσύνη των ξένων.

Το μυθιστόρημα, χωρισμένο σε κεφάλαια, στα οποία εναλλάσσονται οι δύο ιστορίες, εκείνη του Κάφκα σε πρωτοπρόσωπη αφήγηση, ενώ εκείνη του Νακάτα σε τριτοπρόσωπη από έναν αφηγητή που μοιάζει παντογνώστης, διαθέτει όλα εκείνα τα στοιχεία που έχουν καθιερώσει τον Ιάπωνα συγγραφέα ως έναν από τους σημαντικότερους παραμυθάδες του καιρού μας. Το μεταφυσικό και η φιλοσοφία της Ανατολής προσδίδουν τον απαραίτητο εξωτισμό, εκείνο το κάτι που μετατρέπει την ιστορία φυγής ενός εφήβου από το σπίτι του σε ένα σύγχρονο παραμύθι, ένα ιδιότυπο παρακλάδι της λογοτεχνίας του φανταστικού, με περίκλειστους κόσμους, παράλληλες πραγματικότητες, την ανάγκη των ηρώων για απόλυτη απομόνωση, αρκετή δόση βίας και σεξ.

Σε πρώτο πλάνο βρίσκεται η ιστορία, τα ευρήματα και η πορεία προς την τελική λύση. Αντίθετα η γλώσσα και τα εκφραστικά μέσα δεν αποτελούν το φόρτε του βιβλίου, με συχνή χρήση φιλοσοφικών τσιτάτων. Επίσης, η επιλογή της εναλλαγής ανάμεσα στην πρωτοπρόσωπη και την τριτοπρόσωπη αφήγηση διευκολύνει μεν τον συγγραφέα αλλά δεν δικαιολογείται. Η ανάγνωση είναι ομαλή και αβίαστη, η κλιμάκωση του σασπένς μελετημένη, το πάντρεμα των δύο ιστοριών επιτυχημένο. Εκείνο που δεν είμαι σίγουρος αν λειτουργεί είναι το

παραβολικό μέρος της ιστορίας, ο απεγκλωβισμός από την προσωπική περιπέτεια των δύο ηρώων και η εμπλοκή του αναγνώστη πέρα από το σημείο της περιέργειας για την τελική έκβαση, τη λύση του μυστηρίου.

Ο Κάφκα στην ακτή, που από πολλούς θεωρείται ένα από τα σημαντικότερα έργα του Μουρακάμι, δεν με μάγεψε όσο κάποια μετέπειτα μυθιστορήματά του, όπως το Σπούνικ αγαπημένη, Το νορβηγικό δάσος ή Το κουρδιστό πουλί, αν και αναγνωστικά με κράτησε σε εγρήγορση, ενώ άξια σχολιασμού είναι η απουσία “κοιλιάς” σε ένα μυθιστόρημα επτακοσίων σελίδων, δείγμα μαστοριάς και εργατικότητας.

Η επιλογή της μετάφρασης από τα αγγλικά μού άφησε ένα αίσθημα απορίας.

ΚΩΣΤΑΣ ΣΤΟΦΟΡΟΣ:

«Εμφαση στη γνωριμία με την τοπική ιστορία»

Η ανάγκη και η σημασία της διδασκαλίας της τοπικής ιστορίας αναδείχθηκε κατά την παρουσίαση του βιβλίου “Η Κούπα του Πτολεμαίου - Περιπέτεια στο Πόρτο Ράφτη”, από τον Κώστα Στοφόρο στην παιδική-εφηβική βιβλιοθήκη της Σούδας.

Ο συγγραφέας παρουσίασε το βιβλίο του στα παιδιά της Στ΄ τάξης του 1ου Δ.Σ. Σούδας και παράλληλα αναφέρθηκε στη συνεργασία του με το “Μουσείο Σχολικής Ζωής και Εκπαίδευσης” στην Αθήνα για την προώθηση προγραμμάτων διδασκαλίας τοπικής ιστορίας.

«Δίνουμε μεγάλη έμφαση στο θέμα της τοπικής ιστορίας καθώς πολλά παιδιά αγνοούν εντελώς την ιστορία του τόπου τους. Είναι πολύ βασικό να γνωρίζεις την τοπική ιστορία, να έχεις την ταυτότητα σου, να μπορείς να καταλάβεις τον εαυτό σου και τους άλλους. Στα σχολεία διδάσκονται τη γενική ιστορία και μπορεί να μένεις στη Σούδα ή στα Χανιά και να μην γνωρίζεις τίποτα για την ιστορία της περιοχής σου. Έχουμε ένα πρόγραμμα στο Μου-

Ο συγγραφέας Κ. Στοφόρος συνομιλεί με τα παιδιά του 1ου Δ.Σ. Σούδας.

σείο Σχολική Ζωής, στο οποίο περπατάμε στην πόλη, βλέπουμε τα βασικά μνημεία, μιλάμε στα παιδιά με απλό και προσιτό τρόπο όχι με βαριές κουβέντες και ημερομηνίες και προσπαθούμε μέσα από τη μυθολογία και την περιπέτεια να μιλήσουμε για την τοπική ιστορία» ανέφερε ο κ. Στοφόρος μιλώντας στις “διαδρομές”.

Ενα παράδειγμα αναφοράς στην τοπική ιστορία είναι και το βιβλίο του “Η Κούπα του Πτολεμαίου” που εξελίσσεται στην περιοχή του Πόρτο Ράφτη στην Αττική και στο οποίο μιλάει για την περιοχή, τις ιδιαιτερότητες, την ιστορία και τα

μνημεία της. «Εστω και 5 πράγματα να κρατήσουν τα παιδιά είναι σημαντικό γιατί παίρνουν τα ερεθίσματα για να ψάξουν και να αναζητήσουν στοιχεία» τόνισε ο συγγραφέας.

Το Μουσείο Σχολικής Ζωής έχει προτείνει στις Αναπτυξιακές Επιτροπές των Νησιών ώστε να ξεκινήσει από τις νησιώτικες πρωτεύουσες μια ενημέρωση εκπαιδευτικών ώστε σε κάποιες ώρες του σχολείου ή και εκτός προγράμματος, να μπορούν να διδάξουν στα παιδιά την τοπική ιστορία με βιωματικό τρόπο.

Γ.ΚΩΝ.

Βιβλία

Η συνάντηση Στρατή Τσίρκα - Γιώργου Σεφέρη Μια φιλία που βράδυνε Γιώργος Γεωργής

Εκδόσεις: Καστανιώτη

Η σχέση του Σεφέρη με τον Τσίρκα άρχισε με μια διαφωνία και ολοκληρώθηκε ως θερμή φιλία. Ο Τσίρκας πρώτος επεσήμανε την αντιστασιακή υφή των ενεργειών του Σε-

φέρη στα χρόνια της Μέσης Ανατολής (1941-1944). Θαύμαζε την ποιήσή του και αναγνώριζε σταθερά τον Σεφέρη ως το σημαντικότερο ποιητή της γενιάς του, παρά τις άδηλες ή δηλοποιημένες αντιθέσεις της αριστεράς, η οποία εξάλλου είχε άμεσα αποδοκιμάσει και τη Λέσχη ως απόκλιση από την ιδεολογική ορθοδοξία. Μετά την εγκατάστασή τους στην Αθήνα, κοινοί φίλοι τους έφεραν πιο κοντά. Η σχέση τους σφυρηλατήθηκε στα χρόνια της δικτατορίας. Ο Στρατής έγινε ένας από τους πιο τακτικούς συνομιλητές του Σεφέρη και ήταν δίπλα του στο τελευταίο στάδιο της ζωής του. Ως καταξιωμένος συγγραφέας και στενός φίλος του ποιητή στάθηκε τιμητικά δίπλα στο φέρετρό κατά την κηδεία και την εκφορά προς το Πρώτο Νεκροταφείο.

Η αφήγηση στο βιβλίο ικνηλατεί τη σχέση τους από τα χρόνια του πολέμου έως το θάνατο του ποιητή, αναδεικνύοντας το φιλικό τους δεσμό και τη συμπόρευσή τους στις αντιδικτατορικές ενέργειες.

Μετά από σένα Τζότζο Μόις

Εκδόσεις: Ψυχογιός

Πώς προχωράς αφού χάσεις τον άνθρωπο που αγαπάς; Πώς ξαναχτίζεις τη ζωή σου απ' την αρχή;

Η Λουίζα Κλαρκ δεν είναι πια ένα συνηθισμένο κορίτσι. Υστερα από τους έξι

μήνες που πέρασε με τον Γουίλ Τρέιντορ, πασχίζει να τα καταφέρει χωρίς αυτόν. Όταν ένα απίστευτο ατύχημα την αναγκάζει να γυρίσει στο πατρικό της και στην οικογένειά της, αισθάνεται ότι είναι ακριβώς πίσω στο σημείο απ' όπου ξεκίνησε. Το σώμα της αναρρώνει αλλά η ψυχή της θέλει βοήθεια. Κι έτσι η Λου καταλήγει στο υπόγειο μιας εκκλησίας με τα μέλη μια ομάδας ψυχολογικής στήριξης με τα οποία μοιράζεται σκέψεις, γέλιο και κλάμα. Εκεί θα γνωρίσει και τον Σαμ Φίλντινγκ, τον νοσοκόμο που την έσωσε, τον μόνο που μπορεί να την καταλάβει. Και τότε θα εμφανιστεί ένα πρόσωπο από το παρελθόν του Γουίλ και θα ανατρέπει τα σχέδιά της οδηγώντας την σ' ένα διαφορετικό μέλλον...

Σκυλίσια μέρα Alicia Giménez Bartlett

Εκδόσεις: Μεταίχμιο

Σε μια συνοικία της Βαρκελώνης ένας περιθωριακός τύπος με μοναδική του συντροφιά έναν παράξενο στην όψη σκύλο, τον Εφιάλτη, πέφτει θύμα άγριου ξυλοδαρμού. Τη

διαλεύκανση αυτής της φαινομενικά απλής υπόθεσης αναλαμβάνουν η επιθεωρήτρια Πέτρα Ντελικάδο με τον συνεργάτη της αστυνόμο Γκαρθόν. Όμως στην προσπάθειά τους να ακολουθήσουν τα ίχνη του θύματος θα έρθουν αντιμέτωποι με εξαιρετικά παράδοξα στοιχεία: ο Λουθένα συναλλασσόταν με το πανεπιστήμιο πουλώντας σκυλιά για τη διενέργεια πειραμάτων. Κρύβονται, άραγε, πίσω από την υπόθεση μεγάλες φαρμακευτικές εταιρείες με ύποπτη δράση; Η ανακάλυψη ενός μεγάλου χρηματικού ποσού στο ερημωμένο διαμέρισμα του θύματος δεν θα τους δώσει τις απαντήσεις που χρειάζονται, αλλά θα θέσει και νέα ερωτήματα στην έρευνά τους.

Το ορφανό σκυλί του, μια αυστηρή εκπαιδευτρια σκύλων, η ιδιοκτήτρια ενός εξειδικευμένου βιβλιοπωλείου με εκδόσεις που αφορούν αποκλειστικά ζώα καθώς κι ένας γοπτευτικός κτηνίατρος θα παίξουν καταλυτικό ρόλο στη διαλεύκανση της υπόθεσης και θα βοηθήσουν το δίδυμο των αστυνομικών στην έρευνά τους στον σκοτεινό κόσμο παράνομης διακίνησης σκύλων.

Σέρρα

Η ψυχή του Πόντου Γιάννης Καλπούζος

Εκδόσεις: Ψυχογιός

Εν όψει του εκτοπισμού των Αρμενίων απ' την Τραπεζούντα τον Ιούνιο του 1915, ένα κορίτσι καταφεύγει στο σπίτι ενός αγνώστου. Στην Ορντού ένα άλλο κορίτσι εύπορης ελληνικής

οικογένειας ετοιμάζεται για τον γάμο της και πασχίζει να οραματιστεί το μέλλον μ' έναν άντρα τον οποίο ελάχιστα γνωρίζει. Ο χαρισματικός, θρήσκος και θεματοφύλακας των πθών της εποχής Γαληνός Φιλονίδης διχάζεται ανάμεσα σε δυο γυναίκες, δοκιμάζεται εμπρός στις ιδέες του, έρχεται αντιμέτωπος με την αγριότητα και το μίσος, συντρίβεται και θέτει ως στόχο ζωής να εκδικηθεί εκείνον που του προκάλεσε τον μέγα πόνο.

Στο παρασκήνιο της μυθοπλασίας ικνογραφείται ο Πόντος μέχρι την ανταλλαγή των πληθυσμών, η ομογενοποίηση των φυλών με συνδετικό κρίκο μα και άλλοθι τη θρησκεία· ο φόβος, η μισαλλοδοξία και ο εθνικισμός που ενσπείρουν οι Νεότουρκοι και στη συνέχεια οι Κεμαλιστές· η καθημερινή ζωή στα πρώτα χρόνια της Σοβιετικής Ένωσης· οι διώξεις των Ελλήνων επί Στάλιν· τα στρατόπεδα εργασίας στη Σιβηρία οι πόθοι, τα πάθη και τα δεινά των Ποντίων.

Επιμέλεια:
ΣΑΚΗΣ ΚΟΥΒΑΤΣΟΣ
info@herb.gr

Βιότοπος - περιγραφή

Λατινική ονομασία του βοτάνου είναι *Gentiana lutea* (Γεντιανή η κίτρινη) και ανήκει στην οικογένεια των Γεντιανιδών. Το γένος Γεντιανή περιλαμβάνει περίπου 80 είδη. Στη χώρα μας συναντούμε την Γεντιανή του Ασκληπιού, η οποία φύεται στον Ολυμπο και την Οίτη. Την Εαρινήν, η οποία φύεται στον Ολυμπο, τη Θεσσαλία και την Ηπειρο. Την Κίτρινη η οποία φύεται στη Μακεδονία και μερικά μέρη της Ευρώπης, η οποία ονομάζεται και μεγάλη. Υπάρχουν ακόμα η Πορφυρά, η Ακανλος και η Ψυχρά.

Γεντιανή

Είναι ιθαγενές φυτό των ορεινών περιοχών στη Βόρειο Ηπειρωτική Ελλάδα και την Μακεδονία. Ποώδες φυτό ύψους 60 έως 110 εκατοστά. Στέλεχος άτριχο και όρθιο. Έχει ρίζα παχιά, πασσαλώδη, που φτάνει σε μήκος τα 60 εκατοστά. Τα πάχος της ρίζας είναι μεγαλύτερο των 5 εκατοστών. Φύλλα αντίθετα, μεγάλα, ελλειπτικά, ωσειδή, πράσινα - κυανά με 5 προεξέχουσες νευρώσεις. Το μήκος τους κυμαίνεται από 10 έως 30 εκατοστά και το πλάτος τους από 4 έως 12 εκατοστά. Η κίτρινη Γεντιανή δεν ανθίζει πριν από την ηλικία των 10 ετών και η διάρκεια ζωής της περνά τα 50 χρόνια. Τα άνθη της είναι κίτρινα και φυτρώνουν από τις μασχάλες των φύλλων. Τα άνθη είναι ερμαφρόδιτα (έχουν και αρσενικά και θηλυκά όργανα) και γονιμοποιούνται από μέλισσες, μύγες ή σκαθάρια.

Ιστορικά στοιχεία

Η ονομασία του βοτάνου αυτού λέγεται ότι προήλθε από τον Βασιλιά της Ιλλυρίας Γεντάν (500 π.Χ.) που ανακάλυψε ότι η χρήση του έριχνε τον πυρετό. Το χρησιμοποιούσαν λοιπόν ως βότανο από την αρχαιότητα και αναφέρεται στα συγγράμματα του Διοσκουρίδη και του Πλίνιου. Στη Γεντιανή την κίτρινη αναφέρεται η Γεντιανή του Διοσκουρίδη, της οποίας η πολύ πικρή ρίζα εθεωρείτο ήδη από την αρχαιότητα κατ' εξοχήν φαρμακευτική και αποτελεί ένα από τα συστατικά της θηριακής. Η "θηριακή" ήταν φάρμακο σύνθετο από πολλές ουσίες και δίδονταν ως αντίδοτο στα δηγήματα δηλητηριωδών ζώων, ερπετών, φιδιών, τα αποκαλούμενα "θηρία", εξ ου και η ονομασία του φαρμάκου αυτού. Η αρχική της σύνθεση έγινε από τον Μιθριδάτη, βασιλέα του Πόντου (1ος αι. π.Χ.), για τον οποίο ο Γαληνός σημειώνει ότι καθημερινώς ελάμβανε τη θηριακή, για να προφυλαχθεί από θάναση δηλητηρίαση, εξ ου και ο όρος "μιθριδατισμός". Όταν όμως ο Μιθριδάτης ήπие διπλάσια θανάσιμη ποσότητα, για να μην πέσει στα χέρια των Ρωμαίων, δεν ήρθε

το ποθούμενο αποτέλεσμα, δεν απέθανε, γι' αυτό και χρησιμοποιήθηκε το ξίφος του.

Κατά τη διάρκεια του Μεσαίωνα η Γεντιανή ήταν συστατικό ενός ποτού των αλχημιστών που ονόμαζαν *theriac*, ενός γιατρικού πάσας νόσου που η συνταγή του ήταν υψίστης μυστικότητας. Σε μερικά μέρη της Ευρώπης η ρίζα του φυτού χρησιμοποιήθηκε για την παρασκευή οινοπνευματώδους ποτού και κρασιού τα οποία ήταν τονωτικά, ευστόμαχα και αντιπυρετικά. Πριν τη χρησιμοποίηση του Λυκίσκου, η Γεντιανή χρησιμοποιήθηκε περιστασιακά στη ζυθοποιία.

Συστατικά - χαρακτήρας

Περιέχει πικρά γλυκοζίδια (αμαρογεντίνη, γεντιοπικρίνη, σουιταμαρίνη), αλκαλοειδή (γεντιανίνη και γεντιαλουτίνη), ξανθόνες (γεντισεΐνη και γεντιοΐνη), τριτερπένια, σάκχαρα και πτητικό έλαιο.

Ανθιση - χρησιμοποιούμενα μέρη - συλλογή

Ανθίζει από τον Ιούνιο μέχρι τον Αύγουστο. Χρησιμοποιούμε για θεραπευτικούς σκοπούς το ξηραμένο ριζώμα και τη ρίζα τα οποία συλλέγονται το φθινόπωρο από φυτά ηλικίας μεγαλύτερης των 4 ετών. Η οσμή, το χρώμα και η γεύση της ρίζας αναπτύσσονται κατά τη διάρκεια της ξήρανσης.

Θεραπευτικές ιδιότητες και ενδείξεις

Η Γεντιανή είναι πικρή (ακόμη και σε διάλυση 1 προς 12.000, διατηρείται πικρή), διεγερτική του στομάχου, σιελαγωγή και χολαγωγή.

Δρα ως βότανο ευστόμαχο, χωνευτικό, αποχρεμπτικό και καταπραυντικό.

Είναι ιδιαίτερα χρήσιμο βότανο σε κατα-

Προφυλάξεις
Η Γεντιανή μοιάζει κάπως με τον δηλητηριώδη Ελλέβορο. Αλλά αυτός δεν έχει φύλλα ελλειπτικά. Η σύγχυση όμως μπορεί να γίνει όταν δεν υπάρχουν άνθη και απαιτείται προσοχή. Αντενδείκνυται σε ασθενείς με γαστρικό ή δωδεκαδακτυλικό έλκος. Πιθανές παρενέργειες πονοκέφαλος, ναυτία και έμετος.

στάσεις εξάντλησης από χρόνιες ασθένειες και σε όλες τις περιπτώσεις αδυναμίας, αδυναμίας του πεπτικού συστήματος και έλλειψη όρεξης. Είναι ένα από τα καλύτερα ενισχυτικά του ανθρώπινου συστήματος, διεγείροντας το ήπαρ, τη χοληδόχο κύστη και το πεπτικό σύστημα και είναι εξαιρετικό τονωτικό για να συνδυαστεί με ένα καθαρτικό, προκειμένου να αποφευχθούν εξουθενωτικές επιπτώσεις του.

Όπως όλα τα πικροβότανα η Γεντιανή διεγείρει την όρεξη και την πέψη μέσα από τη γενική διέγερση των πεπτικών υγρών. Επιταχύνει την εκκένωση του στομάχου.

Ετσι ενδείκνυται όταν υπάρχει ανορεξία, ρεψίματα, ξινίλες, αναιμία, αδυναμία και νωθρότητα του πεπτικού συστήματος. Χρησιμοποιείται επίσης όταν υπάρχει δυσπεψία και τυμπανισμός.

Συνδυάζεται με βότανα όπως το τζίντζερ και το κάρδαμο.

Παρασκευή και δοσολογία

Παρασκευάζεται ως αφέψημα. Ρίχνουμε μισή κουταλιά του τσαγιού τεμαχισμένη ρίζα σε ένα φλιτζάνι νερό και το βράζουμε για 5 λεπτά.

Το πίνουμε ζεστό 15-30 λεπτά πριν τα γεύματα ή όποια στιγμή νιώσουμε έντονους πόνους στο στομάχι λόγω κορεσμού.

Σε βάμμα παίρνουμε 1-4 ml τρεις φορές την ημέρα σύμφωνα με τις πάνω οδηγίες.

